БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 249 (480)

17 ДЕКАБРЬ ШАНБА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Кобилга келиши. Н. А. Булганин баёноти (1-нчи бет).

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Муҳаммад Нодиршоҳ соғонасига гулчамбар қўйдилар (1-нчи бет).

Афғонистон бош министри ҳузурида қабул маросими (1-нчи бет).

Афғонистон короли ҳузурида қабул (1-нчи бет).

Ғ. Нажимов. — Тинч-тотув яшашнинг ленинча принциплари (2-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **Ҳ. Абдусаматов.** — Колоқ ва камқувват колхозларга э'тиборни кучайтирайлик (2-нчи бет).

Куювчиликда прогрессив технология учун! (3-нчи бет).

Ҳарбир колхоз давлатга қўшимча пахта топшириш юзасидан берилган топшириқни сўзсиз бажариши керак. Ш. Кузанбоев. — Ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олишга халақит бераётган нуқсонлар (3-нчи бет).

СССРнинг дипломатик ташаббуси. 16 давлат Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилинди (4-нчи бет).

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевни кузатиш маросими тўғрисида ҳинд газеталарининг ёзганлари (4-нчи бет).

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ МУҲИМ ҚАРОРИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси Бирлашган Миллатлар Ташкилотига Албанияни, Иорданияни, Ирландияни, Португалияни, Венгрияни, Италияни, Австрияни, Руминияни, Болгарияни, Финляндияни, Цейлонни, Непални, Ливияни, Камбоджани, Лаосни ва Испанияни қабул этиш тўғрисида катта кўпчилик блан қарор қабул қилди. Шундай қилиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига 16 та янги а'зо қўшилди. Ҳеч шубҳасиз, бу қарорнинг амалга оширилиши натижасида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг самаралилиги, обрўйи ва э'тибори анча кучаяди. Бош Ассамблеянинг бу қарори — халқаро ҳаётда катта воқиадир, бу қарор тинчликни мустаҳкамлаш, халқаро ҳамкорликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти миллатларнинг тинчлик манфаатлари йўлида қиладиган ишларини бир-бирига уйғунлаштириш маркази бўлиш, халқаро ҳамкорлик инструменти бўлиб хизмат қилиш учун тузилган эди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставида айтилганки, Ташкилот а'золари сабрли бўлишга ва яхши қўшнилардек бир-бирлари блан иноқ бўлиб бирга яшашга қат'ий бел боғлаганлар. Ижтимоий системалари турлича бўлган давлатларнинг тотув бўлиб яшаш принципи ва катта ҳамда кичик халқлар ҳуқуқларининг тенглиги принципи бу халқаро ташкилотга негиз қилиб олинган энг муҳим принциплардир.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти (БМТ) Устави шу нарсани белгилаб қўйганки, тинчликни мустаҳкамлаш ишига ўз хиссасини қўшишни истаган давлатлар бу халқаро ташкилотдан четда қолмасликлари лозим. БМТнинг кучи бу ташкилот а'золари составининг ҳозирги дун'ёни бор бўйича қанчалик тўлиқ, ҳозирги дун'ёдаги давлатлар ижтимоий тузумида бўлган тафовутларнинг ҳаммасини қанчалик тўлиқ акс этдиришдадир, бу ташкилотнинг барча мамлакатлар томонидан халқаро хавфсизлик йўлида, барча халқларнинг иқтисодий ва социал жиҳатдан тараққий этишини та'минлаш йўлида сарфланаётган куч ва ғайратни қанчалик бирлаштирадиришидадир. Бунга ҳеҳқандай шак-шубҳа йўқ. Броқ, шундай бўлса ҳам, БМТга янги а'золар қабул қилиш масаласини ҳал этиш кўп йилларга чўзилиб кетди.

БМТ составини тўлдириш масаласи жиддий халқаро келишмовчиликларга ва тортишувларга сабаб бўлди. БМТни миллатларни бирлаштириш қуролидан уларни бир-биридан ажратиш ва халқларнинг бир қисмини иккинчи қисмига қарама-қарши қилиб қўйиш воситасига айлантиришга мойил бўлган кучларнинг фаолияти натижасида шундай бўлди. Ба'зи ғарб давлатлари БМТга янги а'золар қабул қилиш масаласида ижтимоий тузуми Ғарб мамлакатларидаги тузумдан фарқ қилган давлатларни тўғридан-тўғри камситиш йўлига тушиб олдилар. Ҳарбий блоклар ва иттифоқлар тузиш сиёсати ғарбдаги бирқанча давлатларнинг ҳукмрон доиралари томонидан замонамизнинг бирдан-бир тўғри сиёсати деб топилган, бундай сиёсат принциплари эса БМТ Устави принципларига қарамақарши қилиб қўйилабошлаган йилларда шундай бўлди. «Зўравонлик позицияси»га таянган сиёсат принципларини, диктат методларини БМТга ҳам жорий қилишни, бу халқаро ташкилотни ба'зи ғарб давлатлари томонидан тузилган ҳарбий блокларнинг мақсадини рўёбга чиқаришни осонлаштиручи ёрдамчи инструментга айлантириш ниятида бўлган арбоблар оз бўлмади. Ўша вақтда ғарбда БМТ кризиса учради. БМТ боши берк кўчага кириб қолди, янги а'золарни қабул қилиш масаласини ҳал этиш чўзилиб кетганлиги буни яққол кўрсатиб турибди, деган гаплар бошланди.

Совет Иттифоқига келганда, БМТ Уставининг қоидаларини қат'ий бажаришдан иборат бўлган ўз сиёсатига содиқ бўлиб келган Совет Иттифоқи БМТга янги а'золар қабул қилиш масаласини тезроқ ҳал этишни ҳамиша талаб қилиб келди ва ҳозирги кунда ҳам буни талаб қилмоқда, чунки тинчликни сақлаб турмоқ учун тузилган бу ташкилот БМТ Устави талабларига мос келадиган давлатларнинг ҳаммасини шу давлатларнинг сиёсий ва ижтимоий тузумидан қат'ий назар ўз, составига олиши лозим.

Тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқларининг Женева кенгашидан кейин халқаро кескинлик ма'лум даражада юмшади. Тинчликсевар барча халқларнинг БМТ составини кенгайтириш ва бу ташкилотнинг обрўйини мустаҳкамлаш тўғрисида қилаётган талаблари кучайди.

Кенг жамоатчилик доиралари БМТга янги а'золар қабул қилиш масаласида Совет Иттифоқи қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган принципларни қат'ият блан қўллаб-қувватлоқдалар, Совет Иттифоқи мамлакатларни ва халқларни ҳарқандай камситишга қарши чиқмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси кейинги вақтларда ҳозирги халқаро муносабатларнинг энг муҳим масалаларидан бирини ҳал этишда вужудга келган мушкулликни бартараф қилмоқ учун замин яратди.

БМТ Бош Ассамблеясининг бўлаётган сессиясида Канада БМТга қабул қилишни сўраб ариза берган 18 давлатни бирйўла қабул қилиш тўғрисида таклиф киритди. Совет Иттифоқи, гарчи ба'зи кандидатураларга нисбатан ўзининг э'тирозлари бўлишига қарамай, халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, шу э'тирозларни қайтиб олишни зарур деб топди ва 18 давлатнинг ҳаммасини БМТга а'зо қилиб олиш кераклигини айтди. Бу таклиф халқаро келишмовчиликларни кескинликни кучайтириш мақсадида эўрайтириб юбориш манфаатларини кўзлаб эмас, балки шу халқаро келишмовчиликларни тинчлик манфаатларини кўзлаб ҳад қилишга манфаатдор бўлган кишиларнинг ҳаммаси томонидан ма'қулланди.

Бош Ассамблеянинг ҳозирги сессиясида 52 делегация 18 давлатнинг ҳаммасини БМТга қабул қилишни ёқлаб овоз берди. Бу масалани ҳал қилиш учун реал имконият вужудга келди. БМТ Уставига кўра, Бош Ассамблеянинг шу давлатларни қабул этиш тўғрисида узил-кесил қарор қабул қилиши учун Хавфсизлик Кенгашининг тавсияси бўлиши зарур. Броқ, бу масала Хавфсизлик Кенгашида кўрилган вақтда Хавфсизлик Кенгашида қонунга хилоф равишда жой олиб турган ва 18 давлатдан бирини — Мўғулистон Халқ Республикасини қабул қилишга вето солган чанкайшичи БМТ а'золаридан катта кўпчилигининг иродасини қўпол равишда бузди. Ғарб матбуотида ёзилган хабарларга қараганда, Хавфсизлик Кенгашида бу масала овозга қўйилмаслан олдин чанкайшичилар блан АҚШнинг сиёсий арбоблари ўртасида музокаралар бўлиб ўтган. Ма'лумки, АҚШнинг ҳукмрон доиралари шу кунгача ҳам чанкайшичиларни қувватламоқдалар ва шу туфайли чанкайшичилар фақат Тайваньдагина эмас, ҳатто БМТда ҳам жой олиб ўтирибдилар. Чанкайшичиларни АҚШ қўллаб-қувватламаганда эди, улар 18 давлатнинг ҳаммасининг БМТга қабул қилинишини барбод этиш мақсадида шундай иш қилмаган бўлур эдилар, бунга ҳечким заррача шубҳаланмайди. Бугун Американинг «Нью-Йорк геральд трибюн» газетаси уқтириб ёзишича ҳатто Қўшма Штатларнинг «кўпгина иттифоқчилари» ҳам чанкайшичиларни «АҚШ зимдан рағбатлантириб турди» деб ҳисобламоқдалар. Хавфсизлик кенгашида чанкайшичи ва унинг ҳомийлари томонидан ишлатилган бесўнақай найранглар бутун дун'ёда ҳамманинг ғазабини қўзғатди. Бирманинг «Нью таймс оф Бирма» газетаси ўзининг бошмақоласида чанкайшичиларнинг бу ҳаракати халқаро кескинликни кучайтириш ва Шарқ блан Ғарбнинг бир-бирига яқинлашувини қийинлаштириш мақсадида атайин қилинган уриниш деб ҳисобланиши лозимлигини кўрсатиб бундай деб ёзди: «Эндиликда БМТ фақат янги а'золар қабул қилишгагина таллуқли бўлган жуда муҳим ба'зи масалаларни ҳал қилибгина қолмасдан, шу блан бирга Хитойнинг мас'улиятли ҳукуматининг БМТда вакили бўлиши масаласини ҳам ҳал қилиши лозим». Ҳозирги вақтда Англиядаги, Швециядаги ва Европанинг бошқа мамлакатларидаги кўпгина му'табар газеталар ҳам чанкайшичини БМТдан чиқариб юборишни талаб қилмоқдалар.

БМТга янги а'золар қабул қилиш масаласини ҳал қилишда мушкуллик туғилишига йўл қўймаслик учун Совет Иттифоқи Хавфсизлик Кенгаши муҳокамасига янги таклиф киритди. Бу таклиф БМТга янги а'золар қабул қилиш масаласини халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб ҳал этишга имконият берди. Совет Иттифоқи БМТга 16 та янги а'зони: Албания, Иордания, Ирландия, Португалия, Венгрия, Италия, Австрия, Руминия Болгария, Финляндия, Цейлон, Непал, Ливия, Камбоджа, Лаос ва Испанияни қабул этишни таклиф қилди. БМТга қабул қилинишни тўғрисидаги масала ҳозирги сессияда ҳал бўлмай қолган икки давлатга келганда, Совет Иттифоқи Мўғулистон Халқ Республикасига нисбатан ҳам, Японияга нисбатан ҳам бу масаланинг ижобий ҳал этилиши учун ўзининг куч ва ғайратини сарфлашни давом этдиради.

БМТга янги а'золар қабул қилиш тўғрисида СССРнинг бу таклифи Хавфсизлик Кенгашида ва Бош Ассамблеяда делегацияларнинг катта кўпчилиги томонидан қўллаб-қувватланганлигини бугун совет жамоатчилиги, барча тинчликсевар халқлар мамнуният блан қайд қилмоқдалар. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бу масалани ижобий ҳал қилишда Ҳиндистон, Канада, Янги Зеландия вакиллари, Европа ва Латин Америкасидаги бирқанча мамлакатларнинг вакиллари муҳим роль ўйнадилар. Совет Иттифоқи таклифининг қабул қилинганлиги шу нарсани яна кўрсатмоқдаки, агар манфаатдор мамлакатлар ҳакморликка ва ҳамжиҳатликка интилсалар, халқаро масалалар қоникарли ҳал қилиниши мумкин. Фақат музокаралар олиб бориш йўлигина, халқаро ҳамкорлик йўлигина тинчликни мустаҳкамлашга олиб келади. БМТнинг чиқарган қарори — тинчлик сиёсатининг, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида давлатларнинг коллектив бўлиб куч ва ғайрат сарфлашини та'минлайдиган сиёсатнинг катта ғалабасидир. Зўравонлик, диктат, ҳийла-найранглар ишлатиш сиёсати яна жиддий маглубиятга учради. «Нью-Йорк геральд трибюн» газетаси, БМТга янги а'золар қабул қилиш масаласини ҳал этишда Совет Иттифоқининг ташаббуси муваффақият қозонди ва АҚШ «жуда ноқулай аҳволда» қолди деб ёзмоқда.

Совет Иттифоқи халқлари БМТнинг янги а'золарини сидқидил блан қутлайдилар, уларга ва бутун Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тинчлик иши манфаати йўлида самарали ишлар қилишларини ва муваффақиятлар қозонишларини тилайдилар. Ер юзидаги халқларнинг ҳаммаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг муҳим қарорини қизғин равишда табриклайдилар, бу қарор ҳалқаро ташкилот бўлган БМТнинг тинч тотув бўлиб яшаш ва умумий тинчликни ҳамда хавфсизликни та'минлаш принциплари асосида халқаро ҳамкорликни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш соҳасида халқлар томонидан ўз зиммасига юклатилган вазифаларни яхшироқ ва самаралироқ бажаришга ёрдам беради, — бунга шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас.

(«ПРАВДА»нинг 16 декабрьдаги бошмақоласи).

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Кобилга келиши

КОБИЛ, 15 декабрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Афғонистон ҳукуматининг таклифига биноан, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчев ҳамда уларнинг ҳамроҳлари бугун Афғонистон пойтахти Кобилга келдилар.

Кобил аэродромида меҳмонларни: Афғонистон бош министри Муҳаммад Довуд, сарой министри Аҳмад Али, Бош министр ўринбосари ва ташқи ишлар министри Муҳаммад Наим, Бош Министр ўринбосари Али Муҳаммад, ҳукумат а'золари, Халқ Кенгаши раиси Муҳаммад Новруз, Сенат раиси Фазл Аҳмад Мужаддади, Кобил вилоятининг генерал-губернатори, Ташқи ишлар министрлигининг мас'ул чиновниклари, Кобилдаги дипломатик элчихоналарнинг бошлиқлари кутиб олдилар.

Н. А. Булганинни ва Н. С. Хрушчевни СССРнинг Кобилдаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси М. В. Дегтярь кутиб олди.

Совет меҳмонларини Кобилга олиб келган самолёт маҳаллий вақт блан соат 13 дан 45 минут ўтганда Кобил аэродромига қўнди. Аэродром Совет ва Афғонистон давлат байроқлари блан безатилган эди.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев самолётдан чиқишлари блан уларни Бош Министр Муҳаммад Довуд кутиб олди ва аэродромда саф тортиб турган фахрий қўриқ ўтдиган улар блан бирга ўтди. Ҳарбий оркестр СССР ва Афғонистон давлат гимнларини ижро этди. Сўнгра меҳмонларга Афғонистон ҳукуматининг а'золари, дипломатик корпус а'золари, совет элчихонасининг состави ва Кобилдаги бошқа совет вакилликларининг состави таништирилди.

Н. А. Булганинга ва Н. С. Хрушчевга миллий кийимлар кийиб келган афғон болалари, шунингдек совет колонияси номидан совет болалари гуллар тақдим этдилар. Афғонистон Бош Министри Муҳаммад Довудга ва Бош министр ўринбосари Муҳаммад Наимга ҳам гулдасталар тақдим этдилар.

Аэродромда Н. А. Булганин микрофон олдида қуйидаги баёнотни берди.

Н. А. Булганин баёноти

Бош Министр жаноблари!
Жаноблар!

Дўст Афғонистон тупроғига қадам қўяётиб мен ва дўстим Никита Сергеевич Хрушчев совет халқи азалдан бери мустаҳкам яхши қўшничилик муносабатларини давом этдириб келаётган афғон халқига табрик ва энг яхши истаклар топширяётганлигимиз учун ҳурсандмиз.

Биз Афғонистон король ҳукуматининг мамлакатингизни келиб кўриш тўғрисида лутфан юборган таклифини мамнуният блан қабул қилдик, бу нарса бизга Афғонистон блан яқиндан танишиб ва унинг давлат арбоблари блан шахсан алоқа боғлаш имкониятини беради.

Совет давлати барпо қилинган даврдаёқ мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатларнинг мустаҳкам негизи қурилган эди. Бу дўстона муносабатлар ҳар иккала мамлакат манфаатлари йўлида тўла тенглик асосида ҳамиша ривожланиб келди.

Совет Иттифоқи халқлари мард ва меҳнатсевар афғон халқига чуқур ҳурмат ва хайрихоҳлик блан қарамоқдалар ва Афғонистоннинг тинчликка ҳамда ўзининг миллий мустақиллигини сақлашга тинмай интилаётганлигига юксак баҳо берадилар.

Совет Иттифоқи блан Афғонистон тенглик ва ҳар икки мамлакат манфаатларини ўзаро ҳурматлаш асосида дўстона муносабатларни янада ривожлантирмоқ учун бутун шароитга эгадирлар.

Совет-Афғонистон дўстлиги ҳар иккала мамлакат халқларининг бахт-саодати йўлида, тинчлик ва халқлар ўртасидаги ҳамкорлик манфаатлари йўлида мустаҳкамлансин ва ривожлансин!

☆ ☆ ☆

Кобилнинг деярлик бутун аҳолиси СССР ва Афғонистоннинг жуда кўп байроқлари блан ҳамда рус тилида ва пушту ҳам форси тилларида ёзилган табрик шиорлари блан безатилган пойтахт кўчаларига меҳмонларни кутиб олиш учун чиқди. Шиорларда бундай деб ёзилган:

«Дўстларимиз учун бизнинг эшикларимиз ва қалбимиз ҳамиша очиқ!», «Азиз дўстларимизни чин қалбдан табриклаймиз!», «Хуш келибсиз!», «Дўст қўшни мамлакат раҳбарларини кўришдан мамнунмиз!», «Совет Россияси блан Афғонистон ҳамиша яхши қўшни бўлиб келганлар ва шундай бўлиб қоладилар».

Меҳмонлар аэродромдан ўз резиденцияларига боргунларича етти километрга чўзилган йўлнинг бошидан охиригача уларни Кобил ва унинг атрофидаги аҳолидан бўлган ўн минглаб кишилар — катта ёшдаги одамлар, чоллар, ёшлар, болалар қизғин равишда ва дўстона табрикладилар. Тинмай табрик хитоблари айтилиб турди. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг келиши муносабати блан бугун Кобилда иш куни эмас деб э'лон қилинган эди.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Муҳаммад Нодиршоҳ соғонасига гулчамбар қўйдилар

КОБИЛ, 15 декабрь **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев ҳозирги Афғонистон королининг отаси, 1933 йилда ўлдирилган Муҳаммад Нодиршоҳ соғонасига гулчамбар қўйдилар. 1920 йилда Афғонистонда Бачаи-Саққонинг реакцион қўзғолони бошланганида Нодиршоҳ Жанубий афғон қабилаларига бош бўлиб, Бачаи-Саққони тор-мор келтирган ва Кобилни ишғол қилган эди. Нодиршоҳ томонидан чақирилган Катта Жирга (қабилалар бошлиқлари ва оқсоқолларнинг йиғилиши) уни ватан олдида қилган хизматлари учун Афғонистон короли деб э'лон қилган эди.

Ҳозирги вақтда Кобил ёнидаги тепаликка Нодиршоҳ учун мақбара қурилмоқда. Нодиршоҳнинг соғонаси шу мақбара ичидаги король ҳонадонидан бўлган кишиларнинг соғоналари ёнига қўйилган.

Гулчамбарлар қўйиш маросимида СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари А. А. Громико ва СССР Ташқи савдо министрининг ўринбосари П. Н. Кумикин, СССРнинг Афғонистондаги элчиси М. В. Дегтярь ҳамда Афғонистоннинг СССРдаги элчиси Ғулом Яҳ'ё Тарзий ҳозир бўлдилар.

Афғонистон Бош Министри ҳузурида қабул маросими

КОБИЛ, 15 декабрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчев Афғонистон Бош Министри Муҳаммад Довуд ҳузурига бордилар ва у блан суҳбатлашдилар. Суҳбатда совет томонидан — СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари А. А. Громико, СССР Ташқи савдо министрининг ўринбосари П. Н. Кумикин ва СССРнинг Афғонистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси М. В. Дегтярь Афғонистон томонидан — Бош Министр ўринбосари ва Ташқи Ишлар министри Муҳаммад Наим, Бош Министр ўринбосари Али Муҳаммад ҳозир бўлдилар.

Афғонистон короли ҳузурида қабул

КОБИЛ. 15 декабрь **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун Афғонистон Короли Ҳазрат Олийлари Муҳаммад Зоҳиршоҳ СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганинни ва СССР Олий Совети Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчевни ўз ҳузурида қабул қилди. Афғонистон короли блан бўлган суҳбат вақтида Н. А. Булганин унга СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошиловдан мактуб топширди. Қабул вақтида совет томонидан — А. А. Громико, П. Н. Кумикин ва М. В. Дегтярь, Афғонистон томонидан — Бош Министр, Бош Министр ўринбосарлари, сарой министри ва бошқа расмий шахслар ҳозир бўлдилар.

* * *

Шу кун кечқурун Афғонистон Короли Муҳаммад Зоҳиршоҳ ўз саройида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Бош Министр Муҳаммад Довуд бошчилигида ҳукумат а'золари, Халқ Кенгашининг Раиси Муҳаммад Новруз, Сенат Раиси Фазл Аҳмад Мужаддадий, Афғонистоннинг СССРдаги элчиси Ғулом Яҳ'ё Тарзий, Афғонистондаги четэл элчихоналари ва миссияларининг бошлиқлари ҳозир бўлдилар. Совет томонидан Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Афғонистонга қилган сафаридаги ҳамроҳлари ҳозир бўлдилар.

Москвада латиш сан'ати ва адабиёти декадаси

Москвада ўтаётган латиш сан'ати ва адабиёти декадаси совет маданиятининг катта, қувончли байрамидир. Шу кунларда пойтахт театрларида ва концерт залларида Латвиянинг бир ярим мингдан ошиқ сан'ат усталари тамошалар кўрсатмоқдалар.

15 декабрьда Союзлар уйининг Колонна залида декада қатнашчиларининг москвалилар блан бўлган учрашуви қизиқарли бўлди. Кечага жуда кўп киши йиғилди. Ҳозир бўлганлар орасида Латвия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретарьлари Я. Э. Калнберзин, А. Я. Пельше, Латвия ССР Олий Совети президиумининг раиси К. М. Озолинь бор эди. Залда машҳур румин ёзучиси М. Садовяну ва ҳинд ёзучиси К. Чандр бор эди.

СССР Ёзучилар союзи правлениесининг секретари К. Симинов талантли латиш халқининг вакилларини қизғин табриклади. Латвия ССРнинг отоқли ёзучиси В. Т. Лацис Москвалиларга самимий қардошлик саломини топширади. У, декада қатнашчилари Даугава остоналарида жаранглаб эшитилаётган энг гўзал қўшиқни, яшашимизда ва меҳнат қилишимизда бизга ёрдам бераётган энг яхши ше'рлар, қўшиқлар, расмларни Москвага совға қилишни истаб бу сафарга баланд руҳ ва шавқ-завқ блан тайёрландилар, деб уқтириб ўтади.

Кечада латиш шоирларидан А. Балодис, В. Брутан, А. Веян, О. Вациетис, В. Лукс, Ф. Рокпелнис, Б. Саулитис сўзга чиқдилар. Артистлар латиш адабиёти классики Я. Райнисининг ҳамда халқ шоири Я. Судрабкалнининг ше'рларини ўқиб бердилар. Концертда Латвиянинг сан'ат усталари, энг йирик музика ва хор ансамбльлари қатнашдилар.

Латвия ССР опера ва балет театрининг коллективи декаданинг иккинчи куни Большой театр саҳнасида Я. Райнисининг пьесаси асосида композитор А. Скултэ яратган «Озодлик сактаси» балетини кўрсатди. Сюжетга эрксевар латиш халқининг душман ва золимларга қарши я'ни немис баронларига қарши кураши деган тема асос қилиб олинган.

Латвия ССР Академик драма театрининг артистлари МХАТ саҳнасида «Цеплис» спектаклини — П. Розитнинг шу номли романининг инсценировкасини кўрсатдилар. Бу спектакльда эски Латвиядаги буржуа жамиятининг урф-одатлари фош қилинади.

Латвия ССРнинг Я. Райнис номидаги бадиий театри Марказий болалар театри саҳнасида спектакльлар қўймоқда. Кеча бу театр москвалиларни латиш ёзучиси Ю. Ванагнинг «Кема денгизга чиқади» деган пьесаси блан таништирди. Бу пьеса Совет Латвияси балиқчиларининг урушдан кейинги йиллардаги ҳаёти тўғрисида, уларнинг мардлиги, жасурлиги ва жонажон ватанга чексиз содиқлиги ҳақида ёзилган драматик ҳикоядир. (ТАСС).

Ўзбекистон композиторларининг иккинчи с'езди

Ўзбекистон композиторларининг иккинчи с'езди 16 декабрьда ўз ишини тамомлади.

Етти кун давомида с'езд қатнашчилари республикада музика маданиятини ривожлантиришга доир энг муҳим масалаларни муҳокама қилдилар, Композиторлар союзининг, концерт ташкилотлари ва музика театрларининг ишидаги камчиликларни очиб ташладилар.

Охирги мажлисда СССР Совет композиторлари союзи секретари ўртоқ В. Белийнинг сўзи зўр қизиқиш блан тингланди. У с'езд ишлаб турган кунларда тингланган кўпгина музика асарларини анализ қилиб, симфоник музиканинг, оммавий халқ қўшиқларининг ривожланишидаги ба'зи ютуқларни кўрсатиб ўтди, ёш композиторларнинг сезиларли даражада ижодий ўсишга эришганликларини қайд қилиб ўтди.

С'езд делегатлари гоят баланд руҳ блан Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига юбориладиган мактуб текстини қабул қилдилар.

С'езд резолюция қабул қилганидан кейин Ўзбекистон совет композиторлари союзи правлениесининг ва ревизия комиссиясининг янги составини ҳамда композиторларнинг иккинчи Бутуниттифоқ с'ездига делегатлар сайлади. (ЎзТАГ).

КПСС XX С'ЕЗДИ ШАРАФИГА

Планга қўшимча 538 минг сўмлик маҳсулот

Юқоричирчиқ районидаги Янгибозор жут-канап заводининг коллективи КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, йиллик планни муддатидан 28 кун илгари бажарди.

Завод коллективи эришилган муваффақият блан кифояланмай, йил охиригача планга қўшимча равишда яна 538 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилди. Ҳозир коллектив ишлабчиқаришдаги барча имкониятларни ишга солиб, олинган мажбуриятни бажариш учун курашиш блан бирга келгуси йил мавсумига ҳам тайёргарлик ишларини олиб бораётир.

М. УМАРОВ.

Мусобақа натижалари

Сирдар'ё район маҳаллий саноат комбинатининг ватанпарвар ишчи ва хизматчилари КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани қизитиб, йиллик планни муддатидан илгари 107 процент қилиб бажардилар ва шу кунгача пландан ортиқча 100 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Комбинат цехлари ўртасидаги социалистик мусобақада ўртоқ Маҳмудов бошлиқ пишиқ гишт тайёрлаш цехининг коллективи олдинда бормоқда. Рўзиохунов, Сатиев ўртоқлар бошлиқ цех ишчилари ҳам йиллик топшириқларини 170 процентга ёстиазиб бажардилар.

Комбинат коллективи эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун ғайрат блан меҳнат қилмоқда.

А. МУХАМЕДОВ.

Чиноз пахтакорлари йиллик планни бажардилар

Чиноз район колхозлари барча пахта майдонларининг ҳар гектаридан 21,67 центнердан пахта топшириб, йиллик давлат пахта тайёрлаш планини бажардилар. Колхозлардаги мавжуд қолган ҳосил ҳисобга олиниб, район пахтакорлари давлатга қўшимча равишда яна 100 тонна пахта топшириш мажбуриятини олдилар.

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда айрим колхозлар анча муваффақиятга эришдилар. Жумладан «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», «XIX партс'езд», Ворошилов номли, Молотов номли колхозлар давлат пахта тайёрлаш планини анча ошириб бажардилар.

Район колхозлари далада қолган ҳосилни йиғиб олиш ва далани ғўзапоялардан бўшатиш ишлари сур'атини ошириш блан бирга, экин майдонларини шудгорлашни ҳам қизитиб юбордилар. Ҳозиргача 9800 гектар экин майдонларининг 4028 гектари, шу жумладан 2608 гектар пахта ерлари шудгорланди. Шудгорлаш ишлари 30 декабрьгача тугалланади.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 16 ДЕКАБРЬГАЧА БЎЛГАН

МА'ЛУМОТ
(процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Ўртасарой	0,13	110,04
Ховос	0,33	108,50
Гулистон	0,13	108,33
Оржоникидзе	0,02	107,82
Оҳангарон	0,12	106,36
Октябрь	0,09	105,94
Калинин	0,11	105,29
Мирзачўл	0,04	104,43
Янгийўл	0,07	104,35
Юқоричирчиқ	0,05	103,51
Сирдар'ё	0,11	103,07
Пискент	0,04	102,56
Бўка	0,07	101,36
Бекобод	0,32	101,04
Ўртачирчиқ	0,03	100,37
Верхне-волинск	—	100,35
Чиноз	0,17	100,02
Оққўрғон	0,23	97,84
Қўйичирчиқ	0,32	92,55
Боёвут	0,31	85,34

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 16 ДЕКАБРЬГАЧА БЎЛГАН

МА'ЛУМОТ
(процент ҳисобида)

Совхозларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
4-нчи Вревский	—	107,31
16-нчи совхоз	0,42	98,65
«Малик»	0,29	97,58
1-нчи «Далварзин»	0,25	94,98
17-нчи совхоз	0,43	93,75
«ЎзССР бешйиллиги»	0,32	92,55
3-нчи «Далварзин»	0,44	90,95
2-нчи «Далварзин»	0,41	90,94
1-нчи «Боёвут»	0,40	87,89
Кўқорол	0,29	85,15
3-нчи «Боёвут»	0,44	81,79
3-нчи Вревский	1,05	77,10
2-нчи «Боёвут»	0,45	75,98
10-нчи совхоз	0,40	74,80
4-нчи «Боёвут»	1,00	70,20

ТИНЧ-ТОТУВ ЯШАШНИНГ ЛЕНИНЧА ПРИНЦИПЛАРИ

Совет давлати ўз ташқи сиёсатида социалистик ва капиталистик системаларнинг тинч-тотув яшаши мумкинлиги тўғрисидаги принципга амал қилмоқда, ўз сиёсатини барча катта-кичик халқларни ҳурматлаш принциплари асосига, ҳамма халқлар ўз иродалари ва манфаатларига мувофиқ равишда мустақил миллий ривожланиш ҳуқуқига эгадирлар, деган принцип асосига қуриб келди ва қурмоқда. Бу сиёсат тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсати, тинчлик учун, урушга қарши ва бошқа давлатларнинг ички ишларига чет давлатларнинг ҳарқандай аралашувига қарши актив изчил кураш олиб бориш сиёсатидир.

* * *

Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсати социалистик ижтимоий тузум моҳиятидан келиб чиқади. СССР да урушдан манфаатдор синфлар, социал гуруҳлар йўқдир. Совет халқи уруш чиқаришни ва ҳарқандай агрессияни халқларнинг ша'нига ва виждонига зид бир нарсадир, деб билмоқда ва тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда.

В. И. Ленин капитализмнинг иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан нотекис ривожланиш қонунини кашф қилди, социалистик революция тўғрисидаги янги назарияни, социализмнинг дастлаб айрим олинган бир мамлакатда, ёки бирнеча мамлакатда ғалаба қозониши мумкинлиги тўғрисидаги назарияни асослаб берди.

Даставвал айрим олинган бир мамлакатда ғалаба қозонган социализм жаҳон социалистик ҳаракатининг базасига айланиб қолади. Социалистик тузум кишини киши эксплуатация қилишини тугатишни, ишлаб чиқаришни кучларининг барқ уриб яшашини, жамиятнинг моддий ва маданий эҳтиёжларини ҳартарафлама қондиришни та'минлайди. Тарих капитализмнинг иқтисодий тараққиётга тўсқинлик қилучи реакцион тузумга айланиб қолганлигини, унинг ўрнини социалистик тузум эгаллаши муқаррар эканлигини исботламоқда. Жаҳон миқ'есида «ким-кимни енгади» деган масала тарихий тараққиёт об'ектив қонунларининг амал қилиши натижасида ҳал этилади.

В. И. Ленин ҳарбий тўқнашувлар ва ҳарбий ҳалокатларга олиб борадиган империалистик сиёсатни бутунлай қоралаб, тинч мусобақа қилиш сиёсатини, мамлакатлар ўртасида савдо-сотиқни ривожлантириш, дипломатик ва маданий алоқалар ўрнатиш сиёсатини қўллаб-қувватлади, Совет Иттифоқининг капиталистик мамлакатлар блан иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришга тайёр эканлигини алоҳида уқтириб ўтди. «Биз, — деган эди В. И. Ленин, — ҳар икки давлат блан батамом дўстона муносабатларда бўлиш бутунлай мумкин ва бизнинг мақсадимиз ана шундан иборат, деб биламиз. Биз, айнан савдо муносабатларини ривожлантириш худди шу мақсадга эришишга жуда кучли та'сир кўрсатади, деб биламиз. Биз, Англия ва Франция манфаатларининг тўғри тушинилиши ҳам худди шундай та'сир кўрсатади, деб биламиз» (Асарлар, 33 том, 397 — 398 бетлар).

Икки системанинг тинч-тотув яшаши мумкинлиги ҳақидаги ленинча принциплар Совет давлати ташқи сиёсатининг асоси бўлиб келмоқда.

Икки системанинг тинч-тотув яшаши тўғрисидаги идеяни В. И. Ленин ишларининг улуғ давомчиси И. В. Сталин янада ривожлантирди.

Социализм блан капитализмнинг тинч-тотув яшашининг иқтисодий асосини жаҳон хўжалиги ва савдо муносабатлари ташкил этади. Ҳечбир мамлакат бошқа мамлакатлар блан кенг иқтисодий алоқалар ўрнатмай туриб, нормал ривожланаолмайди. Мамлакатлар ўртасида иқтисодий алоқаларнинг вужудга келиши ва ривожланиши об'ектив иқтисодий заруриятдир.

Иккинчи жаҳон уруши давомида ва натижасида Европадаги ва Осиёдаги бирқанча мамлакатлар капиталистик системадан чиқиб кетдилар. Совет Иттифоқи блан биргаликда ягона ва мустаҳкам жаҳон социалистик лагерини ташкил этдилар. Ягона жаҳон бозори ажралиб кетди, капиталистик жаҳон бозори анча қисқарди, социалистик жаҳон бозори вужудга келди. Бунинг натижасида капиталистик мамлакатларнинг ва айниқса асосий капиталистик мамлакатларнинг (АҚШ, Англия, Франциянинг) жаҳон ресурсларини ишга солиш доираси қисқарди, бу мамлакатларнинг товарни жаҳон бозорига чиқариб сотиш шароити ёмонлашди, бу мамлакатлардаги корхоналарнинг иш блан та'мин қилинмаслиги янада кучайди. Пирик капиталистик давлатларнинг савдо-сотиқ доиралари жаҳон капитализми экономикасида юз берган бу қийин аҳволдан қутилиш учун Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари блан кенг иқтисодий муносабатлар ўрнатишга интилмоқдалар.

Ўзаро тенг манфаатдорлик асосида жаҳон савдо-сотиқ муносабатларини кенгайтириш социалистик лагерь ва капиталистик лагерь мамлакатлари ўртасидаги бошқа жанжалли проблемаларнинг ҳам тинч йўл блан ҳал этилишига ёрдам беради.

Тинчлик душманлари, Совет Иттифоқи гўё ўз системасини бошқа халқларга «революцияни экспорт қилиш» йўли блан ўтказишга уринади, деб да'во қилмоқдалар.

«Революцияни экспорт қилиш» деган гап бе'мани гап, бу буржуазия пропагандасидир, унинг марксистик назарияга ҳеч қандай алоқаси йўқ. Ленин «революцияга туртки бериш назарияси» деб аталган сохта назария масаласига тўхталиб, бу назария «марксизмга батамом хилоф» эканлигини айтиб ўтган эди.

Социалистик системанинг капиталистик системадан қолиб чиқиши тарихий заруриятдир. Бу ҳолат ижтимоий тараққиёт қонуниятларига тамомила мувофиқдир.

Капиталистик тузум ўз бошидан саноқли кунларни кечирмоқда. Тирик организмда ҳужайралар ҳамвақт янгиланиб турганлиги, эски ҳужайралар ўлиб, янгилари пайдо бўлаверганлиги сингари, жамиятда ҳам эски формалар ўлиб, янгилари, анча прогрессив, илғор формалар тугилаверади. Социалистик тузум, мамлакатимиз халқлари муваффақият блан қураётган коммунистик жамият мана шундай янги формадир.

«Биз ҳаммамиз, совет кишилари, шу нарсага аминмизки, — дейди ўртоқ Н. С. Хрушчев, — икки системанинг тинч мусобақасида социалистик система енгиб чиқади. Модомики, қалбимиз уриб турар экан, биз ўз та'лимотимиздан қайтмаймиз, чунки бу та'лимот тўғри, прогрессив та'лимотдир».

Совет кишилари ҳарбир халқ ўз мамлакатининг давлат ва ижтимоий тузуми масаласини ўзи ҳал қилиши керак, ўзига ма'қул бўладиган давлат тузумини барпо қилиши лозим, яхши ёки ёмон бўлишидан қат'ий назар, бошқа тузумни қабул қилдиришга ҳеч кимнинг ҳақи йўқ, деб ҳисоблайдилар.

Урушларнинг манбаи икки хил системанинг мавжудлигида эмас, балки капиталистик системанинг мавжуд эканлигида, империалистик давлатларнинг дун'ёга ҳукмрон бўлиш учун зўр бериб ўринишларида ва уларнинг максимал фойда ундириб олиш учун кураш олиб боришларидадир.

Иккинчи жаҳон уруши бирхил иқтисодий системадаги давлатларнинг бир-бирига қарши урушганини, бир-бирига қарамақарши иқтисодий системада бўлган давлатларнинг эса ўзаро ҳамкорлик қилганлигини кўрсатди. Уруш вақтида бўлган ҳамкорлик тинч даврда ҳам бемалол бўлиши мумкин.

Мамлакатимиз халқлари Коммунистик партия раҳбарлигида совет ижтимоий тузумини барпо этдилар, қўлга киритилган социализм ғалабасини мустаҳкамлаб, астасекин коммунизм ғалабасини та'минламоқдалар. Совет кишилари социалистик системани жамиятнинг энг афзал системаси деб ҳисоблайдилар, унинг ғалабасини ҳарқандай душманлар ҳуружидан ҳимоя қилишга доим тайёрдирлар.

Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция сингари йирик капиталистик мамлакатларда ва бошқа бирқанча мамлакатларда капитализм тузуми мавжуд. Ҳарбир мамлакатдаги ижтимоий тузумнинг тақдири шу мамлакатнинг ички тараққиётига, халқ оммасининг курашига боғлиқдир. Масалан, Англияда капитализмнинг яшаши ёки яшаб қолмаслиги масаласини фақат инглиз халқи ҳал қилади. Француз халқининг ўзи Франция учун қайси система мақбул эканлигини белгилайди, Италияда қайси давлат ва қандай ижтимоий тузумнинг яшаб қолишини ҳал қилиш италия халқи ихтиёридадир.

Марксизм-ленинизм, туб социал ўзгаришлар, бир ижтимоий тузумдан иккинчи бир ижтимоий тузумга ўтиш масаласи зарур моддий шароитлар етилгач, халқ оммаси етилган ўзгаришга тарафдор бўлиб, унинг учун актив курашган вақтдагина юз беради, деб ўргатади.

СССР ва халқ демократияси мамлакатларининг сиёсати бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик ва бошқа мамлакатларни ҳам ўз ички ишларига аралаштирмасликка асосланган. Бу сиёсат, ижтимоий тузумнинг қандай бўлишидан қат'ий назар, мамлакатлар ўртасида тинч ҳамкорлик қилишга кенг йўл очиб беради.

* * *

Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсати унинг кучсизлигини ёки заифлигини билдирмайди, балки унинг буюк қудратидан далолат беради. Социалистик давлатимиз ҳозир ҳарқачонгидан ҳам мустаҳкам ва қудратлидир. Коммунистик партия мамлакатимизни социализмнинг қудратли ва бузилмас қўрғонига айлантирди. Партия ва ҳукуматимиз социалистик оғир индустрияни ривожлантириш негизида халқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтиришни та'миламоқдалар. Биз ўз мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш блан тинчлик ишини мустаҳкамламоқдамиз.

Социализм ва капитализмнинг тинч-тотув бўлиб яшаши мумкинлиги тўғрисидаги ленинча принцип ўтқинчи бир нарса, тактик шиор бўлмай, балки бу принцип совет ижтимоий тузуми моҳиятининг ифодасидир.

Ҳозирги вақтда юзмиллионларча кишиларнинг, тарихни яратучи халқ оммасининг тинчлик йўлидаги иродаси муҳим фактор бўлиб қолди. Жаҳон халқлари тинчлик ва халқлар ўртасида тинч ҳамкорлик қилиш учун кураш байроғини тобора баланд кўтармоқдалар.

Совет Иттифоқининг тинчликка, мамлакатлар блан тинч ҳамкорлик қилишга қаратилган сиёсати ер юзидаги барча халқлар ҳаётий манфаатларига, прогрессив инсоният эрзу-умидларига мос бўлиб тушмоқда.

Капиталистик системадаги мамлакатларнинг узоқни кўришга қодир бўлган раҳбарлари тарихий фактларни ҳисобга олганлари ҳолда, Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари блан тинч ҳамкорлик қилишни лозим топмоқдалар. Улар тинч яшаш, тотув ҳамкорлик қилиш мамлакатлар учун фойдали эканлигини э'тироф этмоқдалар.

Социализм ва капитализмнинг тинч-тотув яшашига тарафдор бўлган кишилар сони тобора кўпаймоқда. Бундай кишилар сони барча мамлакатлар халқлари ўртасида, ҳатто капиталистик мамлакатларнинг ҳукмрон доираларидаги идроки сиёсатчилар орасида ҳам тобора ортиб бормоқда.

Социализм ва капитализмнинг тинч-тотув яшаш принципи «зўравонлик позицияси» сиёсатига, «совуқ муносабатлар уруши» сиёсатига қарши, халқаро проблемаларни музокаралар олиб бориш йўли блан ҳал қилишга ва халқаро вазиятни юмшатишга қаратилгандир.

Совет Иттифоқи блан Югославия Федератив Халқ Республикаси ўртасида дўстона муносабатлар қайта тикланди, СССР блан Ҳиндистон Республикаси ўртасидаги дўстона муносабатлар тобора мустаҳкамланиб бормоқда.

Совет Иттифоқи Германия Федерал Республикаси блан нормал дипломатик муносабатлар ўрнатди. Совет Иттифоқи блан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар тўғрисида шартнома тузилди. Бу иккала тадбир мавжуд реал аҳволни ҳисобга олиш асосида Германия проблемасини тинч йўл блан ҳал қилиш ишига қўшилган муҳим ҳисса бўлди.

Дўстлик, ҳамкорлик, ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги Совет-Финляндия шартномасининг муддати узайтирилганлиги ҳамда Порккала-уд районининг ижарага фойдаланиш муддати тугамасдан анча илгари Финляндияга топширилганлиги Совет Иттифоқининг ўз шимолий қўшниси блан дўстона муносабатларни янада мустаҳкамлашига ёрдам берди.

Совет Иттифоқи ўз қўшинларини муддатидан илгари Австриядан олиб чиқиб кетди ва ўз қуролли кучларини анча камайтирди.

Халқ демократияси мамлакатлари ҳам бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлашга, катта-кичик барча халқларнинг тинч ҳаётини ва чинакам хавфсизлигини сақлашга, халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган бирқанча тадбирларни амалга оширдилар ва амалга оширмоқдалар.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, СССР Олий Совети Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчев ва Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Нерунинг Қўшма Баёнотида бундай дейилади: «Ўзаро ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик ишидаги тўсиқларни олиб ташлаш халқаро муносабатлардаги кескинликни ва қўрқувни камайтиришнинг энг самарали йўлларидан биридир. Бу мақсадга эришмоқ учун мамлакатлар ўртасида маданий ва иқтисодий алоқалар кенгайтирилиши лозим. Ҳар иккала мамлакатнинг давлат арбоблари ҳар иккала мамлакат олимлари, техника мутахассислари, экономистлари, парламент а'золари, ёзучилари ва бошқа маданият арбобларининг бир-бирларига мунтазам равишда визит қилиб туришлари воситаси блан ҳар иккала мамлакат халқларининг бир-бирларини яхшироқ билиб олишлари учун имкониятлар кўпайиб бораётганини мамнуният блан қайд қилдилар. Улар ҳар иккала мамлакатдаги турлича тарзда кечирилаётган ҳаётни тушунишга ва ҳурматлашга ёрдам берадиган асосда ўзаро алоқалар боғланиши учун мана шундай имкониятлар тўхтовсиз кенгайтирилаверади, деб умид қиладилар».

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиуми А'зоси Н. С. Хрушчев ўртоқларнинг Ҳиндистон, Бирма ва Афғонистонга сафарларини ер юзидаги барча мамлакатларнинг тинчликсевар жамоатчилиги самимий табрикламоқда ҳамда тинчлик ишига қўшилган янги ҳисса деб баҳоламоқда.

«Менинг фикримча, — дейди ўртоқ Н. С. Хрушчев, — тотув бўлиб яшашнинг классик намунасини кўрсатиш керак бўлса, бизнинг Ҳиндистон блан муносабатларимиз шундай намунанинг худди ўзгинасидир. Биз тотув бўлиб яшаш блангина кифояланаётганимиз йўқ, бирқанча масалаларда сиёсий фикрларимизда тафовут бўлишига қарамай, дўст ва иноқ бўлиб ҳам яшамоқдамиз, тинчлик учун биргаликда олиб бораётган курашимиз бу дўстликнинг асосидир».

* * *

Совет Иттифоқи раҳбарларининг Ҳиндистон, Бирма ва Афғонистонда самимий кутиб олинганликлари амалда шуни равшан кўрсатдики, сиёсий ва иқтисодий системалари турлича бўлган мамлакатлар тинч яшайолишлари блан бирга, мустаҳкам дўст ва аҳл бўлиб ҳам яшайоладилар.

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида социализм ғалабасини мустаҳкамлаб ва Ватанимиз қудратини янада оширабориб, бутун дун'ёда тинчликни сақлаш учун курашмоқда. Коммунизмнинг порлоқ ғалабаси томон зўр ишонч блан олға бормоқда.

Ғ. НАЖИМОВ.

Илмий-атеистик пропаганда юзасидан семинар

Тошкентда илмий-атеистик пропаганда юзасидан республикалараро семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Бу семинар-кенгашни Сиёсий ва илмий билимларни тарқатучи Бутуниттифоқ жамиятининг Правлениеси уюштирди.

Семинарда Бутуниттифоқ жамияти Правленияси илмий-атеистик пропаганда бўлимининг мудири С. Худяков Правление иккинчи пленумининг илмий-атеистик пропагандани яхшилаш юзасидан қабул қилган қарорининг қандай бажарилаётгани ҳақида доклад қилди. Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон ва Тожикистон жамиятлари илмий-атеистик секциялари бюроларининг вакиллари ҳам худди шу темада ахборот бердилар.

Семинар қатнашчилари Тошкент олимлари томонидан ўқилган лекцияларни тингладилар. Олимлардан философия фанлари кандидати Х. Расулев «Марксизм-ленинизм дин ҳақида», тарих фанлари кандидати Г. Бондаревский «Панисломизм империализм хизматида», профессор В. Шчеглов «Коинотнинг ривожланиши ҳақида янги ма'лумотлар», доцент И. Гранитов «Фан ва дин одамнинг пайдо бўлиши ҳақида» деган темада лекция ўқидилар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Қолоқ ва камқувват колхозларга э'тиборни кучайтирайлик

□

Верхне-волинск район партия конференциясидан

□

Верхне-волинск районидаги 13 колхоздан 7 таси давлат пахта тайёрлаш планини бажарди. Илғор Карл Маркс номли колхознинг а'золари 930 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 30,5 центнердан пахта топшириб, планни ошириб адо этдилар. «Победа», Максим Горький номли колхозлар шу кунгача гектаридан 27—28 центнердан ҳосил йиғиб олдилар. Шунингдек Свердлов номли, Жданов номли колхозлар ҳам давлатга пландан ташқари юзлаб тонна пахта бердилар. Районда пахта тайёрлаш плани ана шу илғор колхозлар ҳисобига бажарилди.

Лекин район партия ва совет ташкилотлари, МТСларнинг раҳбарлари ҳамма колхозларда ҳам пахта йиғим-терининг тезроқ тамомланишини, давлат пахта тайёрлаш планининг бажарилишини та'минлаш учун ўз вақтида зарур чоралар кўрмадилар. Район қолхозларида келгуси йил мўл ҳосили учун тайёргарлик қониқарсиз бормоқда. Чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан қилинган иш талабга жавоб бермайди. Конференцияда ҳисобот доклади қилган район партия комитетининг секретари Ўртоқ Ражабов ва музокараларда қатнашган кўпчилик делегатлар эришилган ютуқларни қайд қилиш блан бирга, асосий э'тиборни бор камчиликларни очиб ташлашга қаратдилар.

Район партия комитети, МТСларнинг раҳбарлари қолоқ ва камқувват ҳисобланиб келган колхозларни илғор колхозлар даражасига кўтариш юзасидан зарур чоралар кўрмадилар. Уларни ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамлаш тадбирлари белгиланмади. Ғўза парвариши юқори агротехника қоидалари асосида ва пахта йиғим-терими уюшқоқлик блан қисқа муддатда ўтказилиши та'минланмади. Колхозларнинг бошлағинч партия ташкилотлари эса колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни кучайтириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, социалистик мусобақани йўлга қўйиш ва меҳнат унумдорлигини ошириш каби масалалар блан етарли шуғулланмадилар.

Андреев номли колхозда 1954 йил кузида 560 гектар пахта майдонининг фақат 80 гектари шудгор қилинди. Чигит яхши ҳайдалмаган ерга суғатсиз қилиб экилди. Ғўза парвариши ниҳоятда сифатсиз ўтказилди ва пахта йиғим-терими яхши ташкил қилинмади. Ишга яроқли колхозчилардан бир қисми ғўза парвариши ва пахта йиғим-терими даврида ишга қатнашмади ва яхши парвариш қилинмагани туфайли ундан кам ҳосил олинди. Беда ҳосили гектаридан 42 центнердан ошмади. Андреев номли, Энгельс номли колхозларда гектаридан бори-йўғи 16 центнердан беда олинди, холос.

Конференцияда район колхозларига кам ёрдам берилаётганлиги учун республика министрликлари ва область партия, совет ташкилотлари адресига жиддий танқидий мулоҳазалар баён қилинди.

— Райкомнинг МТС зоналари бўйича инструкторлик группаларининг ишини яхшилашга, — деди район партия комитетининг 2-нчи МТС зонаси бўйича секретари Ўртоқ Мирқурбонов, — область партия комитети ва унинг ташкилот бўлими мудири Ўртоқ Сергеев мутлақо э'тибор бермаётир. Ваҳоланки, ишимизда жиддий камчиликлар бор ва биз ёрдамга муҳтожмиз. Республика министрликлари, область ташкилотлари ва уларнинг раҳбарлари районга жуда кам келадилар. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри Ўртоқ Муҳамаджонов кўкламда бир марта келиб-кетган эди. Министрлик ва унинг раҳбарлари колхоз ва МТСлардаги аҳвол блан таниш эмаслар. Уларнинг эҳтиёжларини билмайдилар.

Районда маданий-оқартув ишлари соҳасида жиддий камчиликлар бор. Лекин республика Маданият министрлиги бу соҳада районга етарли ёрдам бермаётир. Министр Ўртоқ Қўчқоров эса район ташкил бўлгандан буён бир марта ҳам келгани йўқ.

Колхозларда чорвачилик бинолари қурилишларини материал блан етарли та'минлаш ҳақида ва'да бериб, ўз ва'даларини бажармаётганлиги учун «Ўзбекбирлашув» ва область матлубот союзи қаттиқ танқид қилинди.

Конференцияда районда пахтачилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини ривожлантириш тадбирлари белгиланган резолюция қабул қилинди. Район партия комитетининг янги состави ва ревизия комиссияси ҳамда область конференциясига делегатлар сайланди.

* * *

Район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум райкомнинг биринчи секретари қилиб А. Мирдадаевни, 2-нчи секретарь қилиб Циркуновни, райкомнинг МТС зоналари бўйича секретарьлари қилиб Т. Абдоров ва М. Мирқурбонов ўртоқларини сайлади.

Х. АБДУСАМАТОВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Узбекистон олимларининг Афғонистон тўғрисидаги янги асарлари

Ўзбекистон олимлари Афғонистоннинг тарихини ва адабиётини ўрганиш юзасидан катта ишлар олиб бормоқдалар. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг илмий ҳодимлари бу йил қизиқарли тадқиқот ишлари ўтказдилар.

Тарих фанлари кандидати Ғуломжон Аҳмаджонов афғон халқининг ўз давлатининг миллий мустақиллиги ва территориал бутунлиги учун олиб борган қаҳрамонона курашига бағишланган асарини ёзиб бўлди. Тарих фанлари кандидати Фотима Йўлдошбоева ёзган асарда Россия ва Афғонистон халқлари ўртасида яхши қўшничилик муносабатларининг ривожланиш тарихиня ёритилган.

Филолог-афғоншунос Орифбек Усмонов ўз тадқиқотини машҳур ёзучи, тилшунос олим Абдурауф Бенавонинг ижодига бағишлади. Филология фанлари кандидатлари Боқи Ҳамидов ва Абдуҳофиз Ғаниевлар пушту тили юзасидан бирқанча янги асарларни ёзиб бўлдилар. Улар материал сифатида ҳозирги афғон адабий тилидан, шунингдек университетнинг Афғонистондан олиб турадиган вақтли нашрлардан фойдаландилар. (ЎзТАГ).

Маданият ХРОНИКАСИ

Тошкентдаги Ворошилов номли қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи клубида касаба союз комитети ва инженер-техник ходимларнинг илмий жамияти бўлими ташаббуси блан техника фильмлари фестивали ўтказилмоқда. Декабрь ва 1956 йил январь ойлари мобайнида завод ишчилари ҳамда инженер-техник ходимларга слесарьлик ишида илғор иш методлари, куч блан ва тезкорлик усулида металл қирқиш, қирқиш инструментларини рационал чархлаш, металлни қирқиш ва пайвандлаш, қуйишнинг махсус методлари каби прогрессив иш усулларини оммалаштируви техника фильмлари намойиш қилинади.

Г. ДЕМИДОВ.

• • •

Яқинда Меҳнат Қизил байроқ орденли Ўзбек давлат филармониясининг Сталин мукофоти лауреати Ашот Петросянц раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари оркестри ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Тамарахоним ансамбли Олмолиқ, Чирчиқ шаҳарлари ва Ўртасарой районида бўлиб, аҳолига қизиқарли программада концертлар қўйиб бердилар. Ўртасарой районидаги «Северний маяк», «Полярная звезда» ва Ленин номли колхозларда берилган концертларда филармония артистларидан Камуна Исмоилова, Ноила Хошимова ва бошқалар иштирок этдилар.

С. УСМОНХУЖАЕВ.

• • •

Молотов номидаги Тошкент медицина институти кутубхонасининг 220 минг томдан иборат бой китоб фонди бор. Бу ерда А. Коршун (кутубхона мудири), В. Надсон, М. Граменицкая каби тажрибали кутубхоначилар кўп йиллардан бери студентлар ва профессор-ўқитучилар коллективига намунали маданий хизмат кўрсатиб келмоқдалар. Кутубхонанинг 1 ва 2-нчи ётоқхонада, асосий кутубхона ҳамда марксизм-ленинизм кафедралари ҳузурида ўқиш заллари бор. Кутубхона китоб фонди янги чиққан адабиётлар ва медицинага оид дарсликлар ҳисобига изчиллик блан бойитиб борилмоқда.

А. КИМ.

Бола тарбиясига э'тиборсизликнинг оқибати

Константин Григорьевич ёш тамошабинлар театрида «Хатарли йўл ёқасида» спектаклини кўриб ҳайратланди. Иккинчи кун идорага келиб ўз таассуротини ҳамкасб ўртоқларига жуда вақмали қилиб сўзлаб берди:

— Товба, шундай бегам ота-оналар ҳам бўлар экан-а?! Болалари қипқизил саёқ бўлиб кетипти.

Орадан анча кун ўтди. Биз Константин Григорьевич Забродин блан Тошкент Биринчи қурилиш — монтаж идорасида учраштик.

— Ўғлингиз ҳақида сиз блан гаплашгани келган эдик,—дедик биз. У бепарволик ва эринчаклик блан бизга қаради:

— Ҳозир вақтим йўқ, бухгалтерия иши блан банман. Бола ҳақида бўлса мактабга бориб ўқитучилари блан гаплашинг,—деди у. Бухгалтер рўмолчаси блан кўз ойнагини артди-да, сўнг стол устидаги қоғозларни варақлаб, счётни шақиллатабошлади.

— Ахир Володя сизнинг ўғлингиз-ку! Унинг тақдири блан сиз қизиқмай ким қизиқади? Бухгалтер шу чоқ уйқудан уйғонган кишидай бир сесканиб, ерастидан бизга қаради.

— Нима бўпди? Ўзим ҳам биламан. Володя анча шўх демоқчисиз, шундайми? Бола ҳали 16 ёшда... Ҳаммамиз ҳам ёшлигимизда шундай шўх, эркатой бўлганмиз. Агар ўқучи дарслардан қолоқ бўлса, бу ўқитучининг айби. Менинг ҳа деганда мактабга бориб туришим шартми?

Константин Григорьевич ўғли ҳақида бошқа ҳеч нарса демади.

Шундан сўнг биз Октябрь районидаги 116-нчи ўрта мактабга бордик. Мактаб директори В. Рубанов шкафдан ўнтўртта чанг босган папкани олиб стол устига ташлади. Икки йиллик хужжатларни ағдар-тўнтар қилди.

— Ҳм, ҳалиги... Нима эди? Владимир Забродиними? Бизда мунақа ўқучи йўқ эди, шекилли...

— 5-нчи «а» синфида ўқиган Владимирчи?—деди секретарь қиз, директорнинг эсига солиб.

— Шунақами? Қани бўлмаса ўша шарлатанни чақириб келинг буёққа!!

— Ие, қаердан чақираман? Бу йил у мактабга бир кун ҳам келгани йўқ. Ўзингиз уни рўйхатдан ўчириб ташланглар демабмидингиз?

— Ҳм-м... Бўлмаса синф раҳбарини чақиринг!

— Райда Павловна шаҳардан Оҳангаронга кўчиб кетганларидан бери янги синф раҳбари ҳали тайинлангани йўқ.

— Бас,—деди директор жиддий қиёфада,—отасига шошилинч хат ёзинг. Бола топилсин!

— Адресини...

Директор ўрнидан сакраб турди:

— Нима, адреси йўқми? Аттанг...

— Узоқ эмас, Қорасарой кўча, 99-нчи уй,—дедик биз.

Мактабдагилар ўша хатнинг текстини ёзиш блан овора. Броқ бола уйда йўқ эди.

— Озгина танбиҳ бердик, ўришдик, бола уйдан қочиб кетди. Бир ҳафта бўлди қорасини кўрсатмаётир. Ким билади, қаерда юрипти. Тоғасиникидами, ҳоласиникидами?—деб гумон қилишади уйдагилар.

Бу кунлари назоратсиз қолдирилган Владимир Забродин уйдан қочиб кетгач, безорилар блан кўчада дайдиб юради. Яқинда у қўшниси—Қорасарой кўчасидаги 100-нчи уйда туручи Зуҳра Маннатованинг иккита олтин узугини ўғирлаб кўлга тушди. Владимирни 15-нчи милиция бўлимининг болалар ҳонасига олиб келдилар. Милиция лейтенанти Имомов бизга шундай деди.

—Бу ўсмирни безорилиги ва бошқа ёмон қилиқлари учун тўрт марта кўчадан ушлаб келтиридик. Ота-онаси ва мактаб директорини чақиртириб бирнеча марта суҳбатлашдим, огоҳлантирдим, бирнеча акт ёздим, штраф олдик. Фойда бермади. Болани бирга тарбиялашимиз, жамиятга доиқ ва аҳлоқий жиҳатдан камол тошган гражданин бўлиб ўсишига ёрдам қилишимиз ва меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялашимиз керак. Ваҳоланки ота-онаси: «Володя ҳали ёш, вақти келганда тузалар, қордан оқ болани қоралашнинг нима кераги бор?» деб, хафа бўладилар. Мактаб директори эса: «У аҳлоқсиз, одобсиз, унга ҳеч қандай тарбия ёрдам бермайди, у барибир одам бўлмайди»—деб, синф ўқучилари рўйхатидан тамоман ўчиришга буйруқ берган.

Кўрдингизми, ҳурматли Константин Григорьевич? Бола тарбиясига э'тибор бермайдиган, оқибатда хунук воқиаларнинг юз беришига, болани хатарли йўл ёқасига олиб келиб қўядиган ва бунинг олдини олмайдиган сиздек бегам ота-оналар ҳали йўқ эмас.

Дарҳақиқат, бу ягона мисол эмас. Бундай фактларни Октябрь районидаги 15-нчи, 14-нчи ва бошқа мактабларда ҳам учратиш мумкин. Шуниси, ажабланарлики, бу мактаблар район халқ маорифи бўлимининг (мудири Қ. Ил'ёсов) ёнгинасида. Броқ маориф бўлимининг ходимлари мактабларда рўй бераётган юқоридаги каби нуқсонларни тугатиш чораларини кўрмаётирлар. Ёки улар бу аҳамият бермаса ҳам бўладиган масала деб ўйлаётганмикинлар.

Р. МУРОДОВ,
Т. ЖАМОЛОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Энергетиклар талаби

Китоб кишининг севган дўсти ва маслаҳатгўйидир. Шунинг учун ҳам улуғ пролетар ёзучиси М. Горький «Билим манбаи китобни севинг» деб бежиз айтган эмас. Фарҳод ГЭСда ишловчи энергетиклар ҳам китоб ўқишни яхши кўрадилар, уларнинг кўпчилиги ўз шахсий кутубхоналарига эгадирлар.

Броқ шуни айтиш керакки, бу шахсий кутубхоналарни янги чиққан адабиётлар блан бойитиб бориш учун энергетиклар шаҳарчасида китоб блан савдо қиладиган махсус магазин йўқ. Қимматли вақтни ўтказиб, 8 километр йўл босиб Бекобод шаҳридаги китоб магазинига боришса ҳам, у ердан янги чиққан китобларни топиб бўлмайди. Бундан ташқари қалам, ручка, блокнот каби ёзув асбоблари олиш учун ҳам шаҳарга боришга тўғри келади.

Биз, Фарҳод ГЭСининг энергетиклари, китоб савдоси область конторасининг бошлиги ўртоқ Кравченкодан шаҳарчада китоб, газета, журнал ва ёзув асбоблари блан савдо қиладиган киоска очиб беришини талаб қиламиз.

Б. ТАЙКЕНОВ,
Фарҳод ГЭС касаба союз комитети раисининг ўринбосари.

Қуювчиликда прогрессив технология учун!

☆

Металлни қобиққа қуйишни кенг жорий қилайлик

Бизнинг заводда металл эритмасини қобиққа қуйиш юзасидан тажриба-ишлабчиқариш участкаси ташкил этилди. Июль ойидан бери бу ерда СХС — 1,2 маркали пахта териш машинасининг икки деталини қобиққа қуйиш ўзлаштирилди. Ҳозир яна 6 хил детальни ана шу усулда қуйиш устида тажриба олиб борилмоқда.

Ма'лумки, қобиқ қолипга қуйиш қуювчилик ишида энг прогрессив усуллардан биридир. Бу усул кўп вақтдан бери чет мамлакатларидаги кўпгина заводларда, айниқса АҚШда кенг қўлланилар эди. Сўнгги вақтларда бу усул бизнинг мамлакатимиздаги қатор машинасозлик заводларида ҳам муваффакият блан қўлланилабошланди. Бу усулнинг афзаллиги шундаки, уни қўлланганда ерда ва кокильда олинадиган қуйилмага қараганда анча ихчам ва силлиқ қуйилма олиш мумкин. Қобиққа қуйиб олинган заготовка механик ишловни кам талаб қилади ва анчагина металл ҳамда қўшимча харажатларни тежаш имкониятини беради. Қобиққа қуйиш процессини автоматлаштириш жуда осон ҳамда бу иш бошқа усулларга нисбатан кам ишлабчиқариш майдонини талаб қилади, брак эса деярли йўқотилади.

Бизнинг мана шу прогрессив технологияни қўлланиш юзасидан қўлга киритган дастлабки ютуқларимиз бу усулнинг жуда қулай ва тежамлилигини исбот этди. Биз ҳозирнинг ўзида қобиққа қуйиш натижасида ҳарбир тонна қуйилма олиш учун сарф қилинадиган махсус тупроқ составини аввалгига қараганда 6 — 7 ҳисса кўп тежаб қолмоқдамиз. Шунингдек, ҳарбир детальдан камида 2 килограммдан қимматли металлни ҳам тежашга эришдик.

Қобиққа қуйиш технологиясининг юқоридаги каби афзалликлари уни кенг қўлланишга да'ват этади. Қобиқли қолип тайёрлайдиган махсус ускуна ҳамда қобиқ қоришмаси тайёрлашда зарур бўладиган химикат блан та'минлаш, бу химикатлардан мураккаб фигурага эга бўлган детальларнинг қолипларини тайёрлашни ўзлаштириш дастлабки вақтда бизни анча қийнайди. Қобиқли қолипларни тайёрлашда биринчи навбатда термореактив смола керак бўлади. Қиздириш натижасида смола эриб, махсус қумларни бир-бирига ёпиштиради. Бу қум ва смола аралашмаси керакли детальнинг моделига тўлдирилади. Сўнг у, 350 — 400 градус иссиқликда қиздирилиши натижасида қотади. Модельдан олиб совитилгач унга металл эритмаси қуйилса, истаган формадаги деталь олинади.

Мана шу қобиқли формаларни тайёрлайдиган агрегатни Москвадан келтириш ёки ўзимизнинг корхонамизда тайёрлаш масаласига завод ма'мурияти кўп вақтдан бери етарлича э'тибор бермаётир. Бу эса ишимизга катта тўсқинлик қилмоқда.

Пуловербакелит термореактив смоласи дефицит материал бўлиб, у қиммат туради. Ана шу нарсани биз ўз кучимиз блан тайёрлаш учун уриниб кўрдик. Завод химикларининг олиб борган узоқ ижодий изланишлари натижасида бакелит лаки, бакелит порошоги, фенол-фурфуроль смолаларини дефицит материал ўрнида қўлланиш мумкинлиги аниқланди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг химия институти ходимлари лаборатория усулида термореактив смоласини дефицит бўлмаган маҳаллий материаллардан тайёрлаш йўлларини ишлаб чиқилар. Энди ҳеч кечиктирмасдан илмий хулосаларни ишлабчиқаришда синаб кўриш ва яхши натижа олинганда бу материалларни Ўзбекистондаги барча машинасозлик заводлари учун оммавий суратда тайёрлашга тезда киришиш керак. Чунки ана шу термореактив смоласи бўлмаса, қобиққа қуйиш технологиясига ўтиш тўғрисидаги ва'зҳонликлар ҳеч қандай натижа бермайди.

Н. ЛИХАЧЕВА,
Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг инженери.

Қуюв цехи машинасозлик корхоналарининг юрагидир. Чунки маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш кўп жиҳатдан қуюв цехининг ишига боғлиқ. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукумат қуювчиликда илғор техника ҳамда прогрессив технологияни кенг қўлланишни талаб қилмоқдалар.

Қуйилаётган ҳарбир деталь қанчалик аниқ ва ихчам қилиб қуйилса, унинг механик ишланиш процесси шунчалик қисқаради, бинобарин кўп миқдорда хомаш'ё ва меҳнат тежалади. Бунинг учун қуювчиликдаги кустарчилик ва қолоқликка бутунлай барҳам бериш, бу соҳада илғор техника ва прогрессив технология учун кенг йўл очиб берилиши керак.

Биз қуйида область машинасозлик заводларининг қуюв цехларида прогрессив технология учун қандай курашилаётганлиги тўғрисида материаллар босаётирмиз.

Оғиримиз енгил бўлмоқда

Заводимизнинг кўпсонли коллективи қалбида КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини оғишмай амалга ошириш, тўқимачилик саноатига имкони борича кўпроқ арзон, мустаҳкам, ихчам ва юқори иш унумли агрегатлар етказиб бериш орзуси жўш урмоқда. Бу орзуни рўёбга чиқаришда бизнинг цех коллективи зиммасига мас'улиятли вазифалар тушади — биздан иложи борича кўп сифатли қуйилмалар етказиб бериш талаб қилинади. Биз бу вазифаларни ишлабчиқаришга илғор техника ва прогрессив технологияни кенг жорий қилмасдан туриб, кўнгилдагидек адо этаолмаймиз. Буни цехдаги ҳарбир ишчи, мастер, инженер ёки техник ходим жуда равшан билади. Шунинг учун ҳам биз бу масалага алоҳида э'тибор бермоқдамиз.

Айниқса, пўлат, чўян ва рангли металлардан конфигурацияси бири-бирига ўхшамайдиган бирнеча юз хил деталь қуйилмаларини тайёрлайдиган бизнинг цехда бу ишни амалга ошириш жуда кўп ижодий изланишни, кўп меҳнат ва куч сарф этишни талаб қилади. Биз бу қийинчиликлардан чўчимай қўлимиздан келган ҳамма тадбирларни амалга оширмоқдамиз.

Цехимизда детальнинг қанча миқдорда тайёрланиши, унинг қандай формада эканлиги э'тиборга олиниб, улар ерга, махсус металл формага ва қобиққа қуйилмоқда. Булар ичида қобиққа қуйиш иқтисодий жиҳатдан қатта аҳамиятга эга бўлмоқда. Бу технологияни қўлланишимиз натижасида ерга қуйилда сарфланадиган эритманинг қарийб 30 процента тежаб қолинадиган, қолиплаш учун ишлатиладиган кварц қуми ва бошқа дефицит материаллар 6—8 ҳисса кам ишлатиладиган бўлди. Бу заготовкаларга механик ишлов бериш 25 процент миқдорида камайди, анчагина қўшимча харажатлар қисқарди.

Бу усулнинг афзаллик томонларини кўргач, биз завод инженерлари кучи блан яқинда қобиқли қолип тайёрлайдиган ярим автомат машина тайёрладик ҳамда уни цехга ўрнатдик. Қобиққа қуйишни биздан олдин ўзлаштирган «Ташсельмаш» заводи бир кунда 20 дона қобиқли қолип тайёрлаётган бўлса, УКФ—2 маркали бу ярим автомат бир соатда 30 дона қолип тайёрламоқда. Бу машинани бир киши осонлик блан бошқаради. Эритмаларни қобиққа қуйиш технологиясини қўлланиш устида ишлаётган заводлар бизларга ана шу машинани келиб кўриб, сўнг ўз корхоналарида ҳам ундан ўрнатишга эришсалар анча яхши иш қилган бўладилар.

Бундан ташқари биз рангли металл эритмаларини ярим автомат воситасида босим кучи блан қуйиш, эритиладиган формаларга геометрик жиҳатдан аниқ — жуда оз припусклик қилиб қуйиш сингари энг илғор технологияларни ҳам ишлабчиқаришга жорий этдик. Ҳозир бу усулларни кенг қўлланиш мақсадида «ТВЧ» агрегати монтаж қилинди, пўлат эритадиган индукцион печьнинг тигели жойлаштирилмоқда.

Фан ва техника янгиликларини борган сари кўпроқ қўлланиш цехимиз техникаиқтисодий кўрсаткичларини тез сур'атлар блан ошираборишга имкон бермоқда. Цехда қуйилма ишлабчиқариш шу бешйиллик давомида 2 баравардан зиёд ортди, машинада формовка қилиш 90 процент кўпайди, брак 10 процент камайди. Ҳозир биз мавжуд ишлабчиқариш майдонининг ҳарбир квадрат метридан «Чирчиксельмаш» ва «Узбексельмаш» заводлари қуюв цехларига қараганда икки ҳисса кўп қуйилма олаётирмиз. Шунинг учун ҳам биз оғиримизни енгил қиладиган, муваффакиятларимизнинг гарови бўлган прогрессив технологияни кенг қўлланишга яна кўпроқ э'тибор бермоқдамиз.

И. КИБЛИЦКИЙ,
«Таштекстильмаш» заводи қуюв цехининг бошлиғи.

Б. КЛЕЙН,
цех технологи.

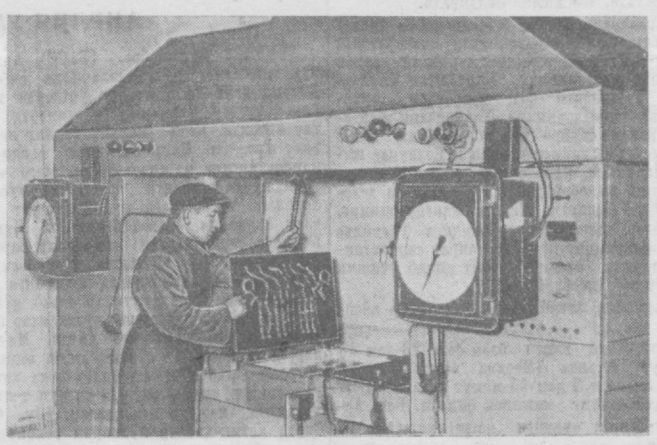

«Таштекстильмаш» заводининг қуюв цехида қобиқли қолиплар тайёрловчи УКФ-2 маркали яримавтомат ўрнатилди. **Суратда:** қуюв цехининг инженери Х. Ахсаниев янги яримавтомат ишини кўздан кечирмоқда.
Н. Собиров фотоси (УзТАГ фотохроникаси).

☆

Ҳамон эски усулда ишламоқдалар

Каганович номли паровоз-вагон ремонт заводида пўлат қуйиш, чўян, бронза қуйиш цехлари бўлиб, уларда 7 серияли паровоз ва бирнеча хил вагонларнинг 1000 хилдан кўп деталь ва йирик қисмлари қуйилади. Цехлар қуйилма тайёрлаб бермаса бошқа цехлар нормал ишлайолмайди.

Бироқ, ҳар 2 цех ҳам кўп вақтдан бери давлат планларини бажараолмай келаётир. Чўян қуйиш цехи 10 ойлик планни 92,5 процент, ноябрь ойи топшириғини эса атиги 78 процент бажарди. Пўлат қуйиш цехи эса ўнбир ойлик планни 84 процент бажарди. холос. Ҳар икки цехда ишчи кучи ҳам, малакали инженер-техник кадрлар ҳам етарли.

Шундай экан иллат нимада? Бу саволга завод раҳбарларидан ҳам, цех бошлиқларидан ҳам қониқарли жавоб олиш жуда қийин. Мазкур цехларга кириб, у ердаги иш блан танишгач, илғор қуювчилар блан суҳбатлашгач, қолоқликнинг асосий сабабларини билиб олиш мумкин.

Чўян қуйиш цехининг инструктор-наладчиги, кекса коммунист Виктор Георгиевич Антонов қуйиниб бундай дейди:

— Техника прогресси учун, жумладан қуювчилик ишида янги техника ва прогрессив технологияни қўлланиш учун курашиш тўғрисида қанча гап-сўз бўлди, лекин бу гаплар гўё бизнинг цехга тааллуқлиги йўқдек бўлаётир. Раҳбарлар оғизларида роса ундоқ қиламиз, бундоқ қиламиз дейишади, лекин жиддий ўзгариш бўлмаётир, кўп ишлар қўл кучи блан бажарилмоқда.

Ҳақиқатан ҳам бу цехда чўян эритмасини қолиплар тепасига келтиришдан бошқа ҳамма иш қўл кучи блан қилинади. Бу эса меҳнат унумдорлигини оширишга тўсқинлиқ қилиши блан бирга, қуйилма таннархини белгиланганидан ошиб кетишига, бракнинг кўпайишига олиб келмоқда. Ҳозир чўян қуйилмалари бўйича ҳар ойда брак 7 — 9 процентга етмоқда. Вагон қолдраси қуйилмасининг бир донаси 10 сўм блан тайёрланиши керак бўлгани ҳолда, цехда бу қуйилма 12 сўмга тушаётир. Бу детальдан ҳар куни 1000 дона қуйилади, демак ҳар куни фақат шу детальдан давлатга 2000 сўмлик зарар келтирилаяпти. Агар қолиплаш станоги ўрнатилса, ишлар конвейер воситаси блан бажарилса, бундай кўнгилсиз аҳволнинг юз бермаслиги турган гап. Завод ма'мурияти бу механизмларни келтириш ва ўрнатиб бериш тўғрисида бирнеча йилдан бери қуруқ ва'да беришдан нарига ўтмаётир.

Ўрнатилган янги ускуналарнинг аҳволини кўриб юрагингиз ачийди. Ёсаз янги, юқори иш унумли электр печи ўрнатилганига анча бўлди. Лекин ма'муриятнинг уни электр куввати блан та'минлаш тўғрисида қайғирмаслиги туфайли печь ҳафталаб бекор туради. Ваҳоланки, бу печьда эритилган металлнинг сифати мартен печида эритилганига қараганда анча яхши бўлади ва кўп металл эритилади.

Пўлат қуйиш цехида ҳам прогрессив технологияни кенг қўлланиш, мавжуд механизмлар қувватидан унумли фойдаланиш учун кураш сust бормоқда. Бу ерда иш маданиятига унча э'тибор берилмайди. Цех ишлабчиқариш майдонининг анча қисми кераксиз металлар, темир-терсаклар блан банд бўлиб ётипти.

Шуни ҳам айтиш керакки, корхонада илғор машинасозлик заводлари қуюв цехларининг бой тажрибалари кам ўрганилмоқда, уни ишлабчиқаришга жорий этишга этибор берилмаётир.

Қуювчилар завод бошқармасининг ёрдамига қ ухтож, ма'мурият нормал иш шароити тўғдириб бериш, уларнинг меҳнатини енгиллаштириш тўғрисидаги қуруқ гапдан амалий ишга ўтиши керак.

И. ЗИЯЕВ.

ҲАРБИР КОЛХОЗ ДАВЛАТГА ҚУШИМЧА ПАХТА ТОПШИРИШ ЮЗАСИДАН БЕРИЛГАН ТОПШИРИҚНИ СУЗСИЗ БАЖАРИШИ КЕРАК

Ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олишга халақит бераётган нуқсонлар

Оққўрғон район партия ва совет ташкилотлари далада ҳосилни йиғиб-териб олиб, 20 декабрьгача давлат планини бажариш ва қўшимча пахта топшириш учун янги режа тузилар. Бу тўғрида махсус кенгаш ўтказилди. Колхозларга яна вакиллар юборилди, топшириқлар берилди. Колхоз раислари блан очиққасига гаплашиб ҳам олинди. Ҳамма бирдек «ҳосилни тезроқ йиғиб-териб оламиз» деб ва'да бериб тарқалишди. Планни бажармаган колхозларга қўшимча кучлар ҳам юборилди. Район ташкилотларининг ходимлари ҳам 5 кунгача пахта далаларига сафарбар этилди. Районда катта шов-шув кўтарилди, гўё ҳамма бараварига оёққа турасётгандек бўлди.

Хўш, янги график тузилиб, қат'ий топшириқ берилгандан кейин пахта тайёрлашда жиддий ўзгариш бўлдими? Бўлмади, аксинча сур'ат пасайиб, аввалги кунларга нисбатан оз миқдорда пахта тайёрланди.

Районда пахта тайёрлаш давлат планини тўлдириш ва ошириб бажариш учун ҳамма имконият бор. Ҳали далада йиғиштириб олинмаган ҳосил кўп. Унинг бир граммини ҳам нобуд қилмай давлат омборига топшириш учун гоят уюшқоқлик блан ишлаш талаб қилинади.

Оққўрғон районидаги колхозларда йиғим-теримнинг дастлабки кунларида юз бергани сингари йиғим-теримнинг тугаллаш даври — ҳозирги мас'улиятли кунларда ҳам бўшашувчилик ва бегамлик қайфиятларига йўл қўйилмоқда.

Калинин номли колхозда ҳозиргача йиллик пахта тайёрлаш давлат плани 107 процентга яқин бажарилган. Аммо колхознинг 200 гектар ерида ҳали пахта бор. Ҳар гектар ердан камида яна 2 центнердан ҳосил йиғиб олса бўлади. Эгатларга тўкилган оқ пахта ва кўсак хаддан ташқари кўп. «Ленинобод», «Сталинчи», Сталин номли ва Буденний номли колхозлардан 270 киши келиб, Калинин номли колхозга ёрдамлашмоқда. Колхоз раиси Рисқулов, партия ташкилотининг секретари Бегимқулов ўртоқлар ишнинг тепасида бўлишлари ва ўз колхоз а'золарининг ишга тўла чиқишларини та'минлашлари керак эди. Лекин шундай қилинмаётир. Хашарчилар ўртасида ҳам, колхозчилар ўртасида ҳам иш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Колхознинг ўртоқ Қамбаров бошлиқ бригадасида 200 дан ортиқ киши ишлаётир. Бироқ уларга раҳбарлик қилучи бригада бошлиғи йўқ, қаёққадир кетган. Табельчи ўртоқ Кочербоев ишни эплаёлмаётир. Бригадада битта торози бўлганидан терилган кўсакни топшириш учун 200 киши узоқ вақт кутиб бекор қолмоқда.

Калинин номли колхозга хашарчилар келганидан кейин колхозчиларнинг анчаси бошқа ишларга кўчирилган. Колхоз а'золаридан 154 киши ўрнига 75 кишигина теримга қатнашмоқда. «Ленинобод» колхозининг а'золари ҳарқуни ўрта ҳисоб блан 50—60 килограммдан кўрак тераётгани ҳолда Калинин номли колхоз а'золари атиги 30 килограмм ва ундан ҳам оз кўрак тераётирлар. 14 декабрь куни колхозда райкомнинг иккинчи секретари Яригин, 2-нчи МТС зонаси бўйича райком секретари Бердиев ўртоқлар бўлдилар. Улар колхоз раиси Рисқулов ва партия ташкилотининг секретари Бегимқулов ўртоқларни қидириб колхоз правлениесидан ҳам, даладан ҳам топмадилар. Мана сизга планни бажардик, деб ҳовлиқиб қолган колхоз раҳбарларининг иши. Улар ҳали республикамизда пахта тайёрлаш плани бажарилмаганини ухитиб қўйганларидан шундай хатоликларга йўл қўймоқдалар. Карл Маркс номли, Сталин номли, Молотов номли колхозларда ҳам шундай аҳвол юз бермоқда.

Каганович номли колхозда йиллик план энди 81,7 процент бажарилган. Бу колхознинг ўртоқ Усаров ҳосилот бўлган 2-нчи участкасида пахта кўп. Ўртоқ Усаров мажлисларда гапириб, ўзини «ишчан ходим» қилиб кўрсатишга уринади, бировларни танқид қилади. Аммо ўзи бунинг тескарисини қилади. Усаров далада бўлмайди. Унинг буйруғи блан илгари мустақил бригада бўлиб ишлаб келаётган колхозчилар бошқа бригадаларга тарқатиб юборилган. Натижада меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Шу кунларда колхозчиларнинг ярми ҳам ишга қатнашмаётир.

2-нчи участкаснинг сушилкасида 14 киши ўрнига фақат 6 киши ишламоқда. Кўрак чувийдиган машина бекор турипти. 3 тоннага яқин ғўза пўчоғида 10—15 процентдан ортиқ пахта бор. Иш тўғри ташкил қилинмаганидан бу колхозда ҳосил чириб нобуд бўлмоқда. Колхоз правлениеси томонидан ишчи кучлари блан та'минланмаган кўрак чувийдиган машиналар кечалари ишламай, бекор туради. Унинг устига сушилкада иш кундуз соат 11—12 дагина бошланади. Ўртоқ Анорқулов ҳосилот бўлган 3-нчи участкада аҳвол бундан ҳам ачинарли. Ҳосили йиғиб олинмаган 105 гектар ерда 100 киши ўрнига атиги 43 киши кўрак тераётир, холос.

Янги графикка мувофиқ Каганович номли колхозда 380 киши теримга қатнашиб, ҳарқуни 9 тонна пахта топширилиши керак. Аммо топширилган кейин ҳам ҳечқандай ўзгариш бўлмади. Колхоз давлатга бир кунда 3,6 тоннадан ортиқ пахта топширмаётир.

Охунбобоев номли колхоз пахта планини тўла бажариш учун ҳали анча пахта топширши зарур. Колхоз раиси, райкомнинг пленум а'зоси Ўртоқ Пўлатов ўз ва'дасининг устидан чиқмаётир. У, 14 декабрьда камида 3 ярим тонна пахта топширилади, деб ҳаммани ишонтирди-ю шу куни бор-йўғи 1.800 килограмм пахта топширди.

Охунбобоев номли колхоз далаларидан яна камида 100 тонна кўрак териб олиш мумкин. Теримни тезроқ тамомлаш учун ҳарқуни 180 киши ишлаши керак. Аслида эса фақат 80 колхозчи теримда қатнашмоқда. Ўртоқ Қулматов бошлиқ 7-нчи бригадага биркитилган 20 кишидан 9 киши ишга қатнашаётир. Бригада бошлиғи Қулматов, колхоз партия ташкилотининг секретари Жумахонов ўртоқлар ишни тўғри ташкил қилиш ўрнига, Бўка районига кетиб қолганлар. Шунинг ўзи кўрсатиб турипти, колхозларда пахта йиғим-теримини тезроқ тугаллаш, планни бажариб, Ватанга қўшимча пахта топширши учун оператив раҳбарлик қиладиган ва жон куйдириб ишлайдиган бошлиқлар жуда кам.

Айрим колхозларда кўчаларга тўкилган ва териб олинмаган пахталар оёқ ости бўлмоқда. Каганович номли колхознинг сушилкаси ёнидаги катта кўчанинг 300 метр жойидан 4 килограмм пахта, кўрак териб олинди. Оққўрғондан Калинин номли колхозга борадиган ва бошқа катта-кичик кўчаларда ҳам ҳалқ бойлиги шу хилда нобуд бўлаётир. Йиғиштириб олинган ғўзапоялардаги пахталар яна ҳам кўп. Ғўзалар ичида дайди моллар ҳосилни пайхон қилмоқда. Район партия комитетининг секретари ўртоқ Яригин бирнеча жойда машинасини тўхтатиб, кўчага тўкилган пахтани териб олиш, молларни ҳайдаш тўғрисида йўловчиларга топшириқ бериб кетди. Калинин номли колхоз кўчасидаги тўкилган оппоқ пахталарни райкомнинг 2-нчи МТС зонаси бўйича секретари Бердиев машинаси блан босиб ўтиб кетди. Пахтанинг кўплаб нобуд бўлишига оддий ҳодиса деб қараб бўладими?

Хуллас, Оққўрғон районида шовқин-сурон кўп, аммо натижа кам. Район раҳбарлари (райком секретари Усмонов, райижроком раисининг ўринбосари Тошпўлатов ўртоқлар) юз бераётган жиддий нуқсонларни узил-кесил бартараф қилиб, далада қолган ҳосилни тезлик блан йиғиб-териб олишлари, планни бажаришлари ҳамда республикада планнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшишлари шарт.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Цех бошлиғи

Завқланишга интилмайдиган киши бўлмайди. Болами, эшми, қарими — ба'рибир ҳамма ҳам кўпроқ завқланишга интилади. Биров яхши китоб ўқишдан, биров «кучли рақиб» блан шахмат ўйнаб ғалаба қозонишдан, биров гулзорни парваринг қилишдан, биров эса домна печи олдида туриб ишлашдан кўпроқ завқ олади. Хуллас, ҳамманинг кўнгли, истаги ҳархил.

Зоҳиджон ака ҳам миллионлаб ижодкор совет кишилари сингари меҳнатдан, халқимиз моддий фаровонлигини ошириш ва мамлакатимиз иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш ишига кўпроқ ҳисса қўшишдан завқ олади. Лекин халқ хўжалигининг нимаси кўп — тормоқлари кўп. Зоҳиджон ака ана шу сон-саноқсиз тормоқлардан металлургияни, қуювчиликни севади. Ота касби дегрезлик бўлган бу кишининг бутун онгли фаолияти қуюв цехида ўтиб келмоқда.

— Мен бу ишни шундай севаманки, ҳатто сувдек эриб турган металл эритмасини кўзимга қуювич бағишлайдиган турли-туман қолипларни бир кун кўрмасам бир нарсасини йўқотган кишидек бўлиб қоламан, — дейди Зоҳиджон аканинг ўзи. — Айниқса меҳнат отпускасига чиққан пайтимда шу касбни беиҳтиёр севиб, қолганлигимни, шуни ишайолмаслигимни чуқур ҳис қиламан. Чунки отпускага чиққанимдан 3 кун ўтмасданоқ печьнинг гувиллаган алангаси, қайнаб турган металл эритмаси, формага эритма қўйилаётганда чарс-чарс отилиб турган учқунлар кўзим олдидан лип-лип ўтабошлайди. Азамат йигитларимизнинг шўх қўшиқлари, печь овозини босиб кетадиган қувноқ ҳайқириқлар қулоғимдан нари кетмайди. Худди биров келиб «юрсангчи, бу ерда нима қиласан, кўраяпсанми цехда қандай ажойиб ишлар бўлаяпти, юр, юр!» деб қистаётгандек бўлади.

Зоҳиджон акада бундай туйғуларнинг бўлишига биринчидан, қуювчилик ишини севиши сабаб бўлса, иккинчидан, шу цех блан бирга мустаҳкам боғланганлигидир. Заводдаги ишчидан тортиб директоргача бу цехни қуюв цехи деб эмас, балки «Одиловнинг цехи» деб аташи бечиз эмас. У бошчилик қилаётган цех ва умуман «Узглавресмасло»нинг Тошкент механика заводи Зоҳиджон ака сингари кекса мастерларнинг кўзи ўнгида уларнинг меҳнати блан вужудга келди ва йилдан-йилга юксалмоқда.

Илгарилари бу ерда фақат ёғ заводлари учун запас қисмларгина ишланар эди. Ҳозир завод коллективи Ўзбекистон, РСФСР ва бошқа қардош республикалардаги ёғ, нон, макарон, қанд ва тамаки ишлаб чиқарадиган кўпгина корхоналарга турли машина ва запас қисмлар ҳамда областимиздаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларига кўпхил деталь ва узельлар етказиб бераётир. Корхонанинг техника-иқтисодий кўрсаткичлари систематик равишда юксалиб бормоқда. Бешинчи бешйиллик топшириғини шу йил июль ойидаёқ бажарган бу илғор коллектив ҳозир олтинчи бешйиллик ҳисобига бирнеча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб берди. Бундай юқори кўрсаткичга эришишда қуюв цехи ҳал қилучи роль ўйнади.

Партиямизнинг ҳамма ишни малакали, ишчан кадрлар ҳал қилади, деган кўрсатмасига э'тибор блан қараган Одилов дастлаб цехда мустаҳкам, ғайратчан коллективни вужудга келтиришга ҳаракат қилди. Шу мақсадда металл эритиш, формовка қилиш, қолипга эритма қуйиш каби асосий операцияларни бажаришга Ғ. Жабборов, Н. Эшматов, Н. Булычев, Ш. Нажимов, А. Юсупов, У. Муротиллаев ўртоқлар сингари тиришқоқ, чаққат йигитларни жалб этди. Уларга технологик режимларни, қуювчилик ҳунарининг нозик хусусиятларини қунт блан ўргатабошлади. У бригадалар ишини рационал уюштиришга, ҳарбир ишчини унинг қобилияти ва ҳоҳишига қараб жойлаштиришга, ҳамма участкада меҳнатни рационал ташкил этишга катта э'тибор беради. Бригада бошлиқлари ва ишчилардан ҳарқанча ёрдамини аямайди, лекин ўз навбатида, улардан маҳсулотнинг нуқул а'ло сифатли қилиб тайёрлашни, металлни ера нобуд қилмасликни, ҳарбир ишга ижодий қаришни каттиқ талаб қилади. Битта қуйилманинг брак бўлганини кўрса унинг захраси учиб кетади.

14 йилдан бери шу цехни бошқариб келаётган Зоҳиджон ака ўз цехининг ишлабчиқариш кўрсаткичларини тинмай ошириб бориш йўлида зўр ташаббускорлик блан ишлаб келмоқда. Бу соҳада иш асосан икки йўл блан олиб борилмоқда. Биринчиси — мавжуд ишлабчиқариш майдонидан рационал фойдаланиб, ҳарбир квадрат метр майдондан қуйилма олишни кўпайтириш учун кураш. Бу масала устида цех бошлиғидан тортиб оддий ишчигача тинмай ижодий изланиш ва меҳнатни тўғри ташкил қилиш, участкада ишни уюштириш тартибларига кун сайин катта-кичик ўзгартишлар киритиб боради. Шунинг учун ҳам ҳозир бу ерда ҳарбир квадрат метр майдондан планда белгиланганига нисбатан 500 килограммдан кўп қуйилма олинмоқда. Бу эса давлат планини систематик равишда бажариб, ҳар ойда қўшимча равишда 30 — 40 тоннадан сифатли қуйилма бериш имкониятини бермоқда. Йил бошидан бери цех коллективи 1956 йил ҳисобига минг тоннадан ортиқ маҳсулот берди.

Цех ишлабчиқариш кўрсаткичини яхшилашнинг иккинчи йўли — қуюв технологиясини такомиллаштиришдир. Лекин бу цехдаги ишнинг ўзига хос хусусияти шундаки, ма'лум бирхил маҳсулот доимий равишда оммавий серияда ишлаб чиқарилмайди, унинг хили ҳар ойда ўзгариб туради. Бир ой бирхил нарса тайёрланса, иккинчи ой мутлақо унга ўхшамайдиган заказ берилади. Мана шунинг учун цех коллективидан, айниқса цех бошлиғидан қисқа муддат ичида берилган заказни сифатли тайёрлашни ўзлаштириш талаб этилади. Бу эса осон эмас. Янги заказнинг чертёжларини, унинг қуйиш технологиясини ўзлаштириш, ишни кўпроқ унумли қилиш йўлларини тез ва тўғри топишда бой тажриба, малака ва оперативлик талаб этилади. Зоҳиджон Одилов худди ана шундай кишилардан. У, берилган заказ бўйича қуйиш технологиясига доим танқидий кўз блан қарашга, унга ижодий ёндошишга одатланган. Бундай қилиш эса кўпинча технология режимига қимматли янгиликлар киритишга, кўплаб металлни тежаб қолишга ва меҳнат унумдорлигини оширишга имкон бераётир.

Масалан, яқинда цехга кўрак теручи машинанинг шкивини қуйиш топширилди. Зоҳиджон ака бу заказнинг технологиясини синчиклаб ўрганиб чиқгач, агар шкив бутун қилиб қуйиладиган бўлса, кўп металл нобуд бўлишини ва кўп механик ишлов талаб қилишини э'тиборга олиб, уни шишкага олишни, я'ни икки бўлак қилиб қуйишни таклиф этди. Бу янгилик ҳарбир қуйилмадан 2,5 килограммдан металл тежаб қолишни та'минлади. Одилов яна нон заводларида хамир қорадиган машинанинг червячний шестернясини қуйишга ҳам муҳим тузатиш киритди. Бу — қуйилма оғирлигини 84 килограммдан 56 килограммга камайтирди, я'ни илгариги 10 қуйилма учун кетадиган металлдан 15 та шестерня тайёрланадиган бўлди. Унинг сўнгги йилларда киритган мана шундай қимматли таклифларининг сони ўндан ортади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми яқинда ўртоқ Одиловни энг яхши рационализаторлар қаторида Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотлади. Бундан ташқари З. Одилов заводни қуриш ва уни ишга туширишда, маҳсулот ишлаб чиқариш сур'атини ошириш, тайёрланаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш ишига қўшган катта ҳиссаси ҳамда малакали кадрлар тайёрлаш соҳасида кўрсатган хизматлари учун бирнеча марта Министрлик ва завод ма'муриятининг фахрий ёрлиқлари ва пул мукофотларини олган.

З. ИСРОИЛОВ.

ПЛАН ВА ҲОСИЛ

Ранс жуда хушвақт, ўзида йўқ шод,
Дўстлар даврасида ўтирар мағрур.
Дўппини қўндирган чаккага қушод,
Юз-кўзи жилвагар, қалбида ғурур.

Атрофга кўз ташлаб, дўстларга боқиб,
Пиёлани чертиб, сўзлар бетинним.
Гоҳида чақ-чақлаб, гоҳ томоқ қоқиб,
Деди: — биздан ўтолмас ҳечким.

Ёки нотўғримми? Айтинг жўралар...
Ғўзалар кўкини қарқара қилдик.
Бўйи белга урди, мўл бўлди кўсак,
Чаноқ кўз очгунча... Эҳ-ҳа, тинмадик.

Чиндан ҳам пахта юз, ёруғ юз,— Аммо —
Бундай қарасангиз бошдан олиб бўрк,
Қаршимизда турар қанча муаммо.

Фақат бир мисолни келтирай, қаранг,
Ҳали даламизда қанча пахта бор,
Терилмай ётипти кўп ерда (аттанг!)
Бунга тезда чора кўрмоқлик даркор.

Ахир меҳнат қилдик, тўғри айтдингиз,
Коллектив кучи-ла мўл бўлди ҳосил...
План тўлгач, нечун қайтди шахтингиз,
Яхшимас бу хилда йўл тутсак ҳозир.

ҚОЛГАН ҲОСИЛНИ ИИҒИБ ОЛИШ БИР ГАП БЎЛАР...

Мана, азиз дўстлар, план ҳам тўлди,
Ҳаммамиз ҳурсандмиз, юзимиз ёруғ.
Ишлар олга босиб, хўп омад келди:
Ҳарёнга ёйилди донгимиз, довруғ.
— Ҳақ гапни айтдингиз, ранс — дер парторг,—
— Тўғри айтдинг, болам,—деди Нурмат чол,—
План тўлди дея биз керилмайлик,
Рансга ёқмасдир гапим эҳтимол,
Лекин ҳосилни тез йиғиб олайлик!

Ш. ТОҲИРОВ.

ЖАМОАТ ЧОРВАЧИЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРАМИЗ

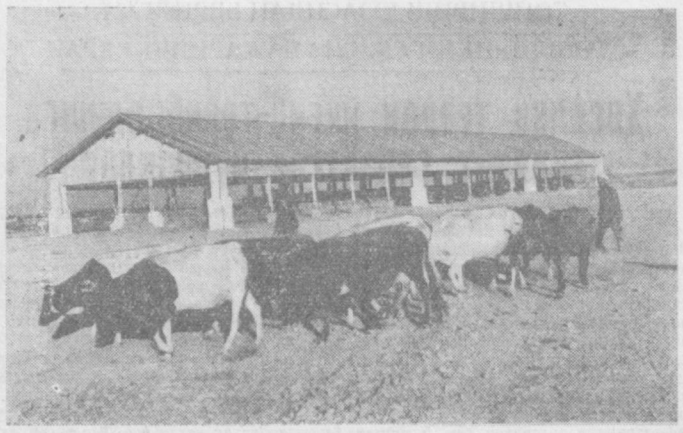

Ўртачирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозида сигирлар тамомила қўлда боқилаётир. Колхоз правлениеси бу йил 100 бош сигир учун ёзлик ва қишлик бинолар қурди. **Суратда:** янгидан қурилган ёзлик сигирхона.

Қ. Разиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Кўплаб сут соғиб олинмоқда

Икки томони азим дарахтлар блан ўралган катта тош йўлдан борар экансиз, узоқларда қад кўтариб турган узун корпусли оқ иморатлар кўзга ташланади. Уларга тобора яқинлашсангиз, булар колхознинг янги типда қурилган молхонаси эканлигини дарров пайқайсиз. Молхонанинг олди томони жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишга қаратилган бирқанча расм ҳамда плакатлар блан безатилган.

Мана бинонинг ичи. Ҳар икки томонда қатор тизилган сигирлар осмайўл орқали келтирилган озиқни зўр иштаҳа блан емоқдалар. Молхонада «Зоркий», «Ласточка», «Хмурий», «Роза», каби 120 бош сигир боқилмоқда.

Колхознинг илғор сут соғучиси Раҳима Орипова ўзига бириктирилган 15 соғин сигирни яхшилаб парвариш қилиб, уларнинг ҳарбиридан ўртача 2600 килограммдан ошириб сут соғиб олди. У «Зоркий», «Ласточка» каби сигирларидан эса 3800 килограммдан сут соғиб олишга эришди.

Ўртоқ Раҳима Орипованинг дугоналаридан И. Турғунова, Р. Акбарова, Н. Саминова ўртоқлар ҳам ўзларига бириктирилган сигирларининг ҳарбиридан 2000 — 2500 килограммдан сут соғиб олиб, ўз мажбуриятларини шараф блан адо этдилар.

Ҳозир Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхознинг меҳнатсевар чорвадорлари жамоат чорва молларини қишдан семиз ва соғлом олиб чиқиш чораларини амалга оширмоқдалар.

Ю. МАҲКАМОВ.

Қўй, эчкилар зоти яхшиланиб, сигирлар сути кўпаймоқда

Оҳангарон районидаги Каганович номли колхоз областимизда энг йирик чорвачилик хўжалигидир. Бу колхозда кейинги йилларда қўй, эчкилар зотини яхшилаш ва уларнинг маҳсулдорлиги ошириш соҳасида анча ишлар қилинди. Жумладан, жайдари қўйлар майин, ярим майин, сержун зот қўйлар блан эчкилар эса сержун, сермомиқ ангар ва «Ўзбекистон» зот эчкилар блан дурагайлаштирилиб, зоти яхшиланмоқда ва маҳсулдорлиги оширилмоқда. Ўтган йил дурагайлаштирилган ҳар юз совлиқдан 115 тадан қўзи олинди, бу қўзилар вояга етказилди. Боқиш ва асраш шароити яхшиланганидан бу қўзилардан биринчи қирқишдаёқ анча мўл ва сифатли жун олинди.

Колхозда бу йил жайдари қўй ва эчкиларни дурагайлаштириш иши яна кенгайтирилди. Жумладан 1089 совлиқ майин жунли кавказ мериносла ри, 929 совлиқ саржинский зот ярим майин жунли кўчқорлар блан дурагайлаштирилди. Шунингдек 5090 бош эчкилар ангар ва «Ўзбекистон» зот сержун, момиқли эчкилар блан дурагайлаштирилди. Шундай қилиб, 1956 йилда колхоздаги қўй, эчкиларнинг асосий қисми зоти яхшиланган дурагайлардан иборат бўлиши та'мин этилди.

Колхозда бу йил дурагайлаш ишлари ғоят уюшқоқлик блан ўтди. Дурагайлаш ишига фақат кўчқор ва такаларгина эмас, балки совлиқлар ҳам зоотехника қоидаларига қаттиқ риоя қилинган ҳолда тайёрланди. Уларнинг соғлиғи текширилди. Санитария ва тозаликка доир бирқанча тадбирлар амалга оширилди.

Қўй, эчкиларнинг қишлови учун ҳам катта ҳозирлик кўрилди. Совлиқ қўй ва бўғоз эчкилар турадиган барча қўралар ремонт қилинди. Етарли миқдорда хашак жамғарилиб, улар қўйхоналар ёнига келтириб қўйилди. Совлиқларни боқиш учун энг моҳир чўпонлардан Ҳайдар Ортиқов, Қурбон Маюсупов, Пўлдош Тошматов ва бошқа ўртоқлар тайин этилган.

Колхознинг зоотехниги Файзуллин, ветеринария фельдшери Аҳмедов ўртоқлар қўй, эчкиларни асраш, боқиш ва парвариш қилишда чўпонларга яқиндан ёрдам бераётирлар.

Шунингдек, Ленин номли колхоз чорвадорлари бу йил 64 бош сигирни қўлда боқишга кўчирдилар. Сигир соғучилар ҳарбир сигирдан ўртача 1200 килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини олган эдилар. Улар сигирларни яхши парвариш қилдилар. Натижада сигирлар сути анча кўпайди. Масалан, сигир соғучи Мар'ям Нажмиддинова 1 октябрьгача ўз қўлидаги 9 бош сигирдан 11120 килограмм, я'ни ҳарбир сигирдан ўртача 1235 килограммдан сут соғиб олди. Унинг «Юлдуз» ва «Қарға» деган сигирлари бу йил 1500 килограммдан сут берди.

Ўртоқ Нажмиддинова КПСС XX с'езди шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, йил охиригача ҳарбир сигирдан олинадиган сутни ўртача 1500 килограммгача етказиш мажбуриятини олди.

Колхоз фермасида сигирлар сутини тобора оширишда илғор соғучилар сони кўпаймоқда. Бувихон Миралиева ўз қўлидаги 8 сигирнинг ҳарбиридан ўртача 1043, Улжон Қорабошева 1040 килограммдан сут соғиб олдилар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Чорва маҳсулдорлиги ошмоқда

3-нчи «Вревский» наслдор моллар совхози жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлиги ошириш ҳамда молларнинг зотларини яхшилаш соҳасида фақат областимиздагина эмас, балки республикамизда ҳам кўзга кўринган ва тез ривожланаётган хўжаликларнинг биридир. Совхозда чорва молларини боқиш яхши йўлга қўйилганлиги, улардан олинадиган маҳсулотларнинг кескин равишда ошишини та'мин этмоқда. Чорва маҳсулдорлигини оширишда 2-нчи ферма чорвадорлари айниқса юқори кўрсаткичларга эришаётирлар. Илғор сут соғучилардан Зайнаб Аҳмедова ўзига бириктирилган 6 сигирнинг ҳарбиридан 3900 литрдан, Валентина Булакова 7 сигирнинг ҳарбиридан 4219 литрдан сут соғиб олишга эришдилар. Улар йил охиригача ҳарбир соғин сигирдан 300 — 420 литрдан сут соғиб олиш учун курашаётирлар.

Совхоз коллективи 1955 йил III квартал планини ошириб бажариб, СССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди. Совхоз ишчилари бу байроқни IV кварталда ҳам сақлаб қолиш учун астойдил курашаётирлар.

А. ТОҒАЕВ.

* * *

Жамоат чорвачилиги қишловини намунали ўтказиш учун курашаётган Янгийўл районидаги Молотов номли колхознинг чорвадорлари яхши натижаларга эришаётирлар. Ўтган йили колхозда ҳаммаси бўлиб 30 тонна силос тайёрланган эди. Бу йил пландаги 250 тонна ўрнига 360 тонна силос бостирилди. Силос асосан маккажўхоридан, шунингдек беда, ҳамда қамишлардан ҳам тайёрланади. Қуруқ беда жамғариш плани ҳам 108 процент бажарилди.

Бу йил ўтган йилга нисбатан ҳарбир соғин сигирдан 800 литрдан ортиқ сут соғиб олишга эришилди. Айрим илғор сут соғучилар ҳарбир бош соғин сигирдан 3000—3200 литрга етказиб сут соғиб олдилар. Колхоз чорвадорлари чорва молларини қишдан тўқ ва соғлом олиб чиқиш учун барча тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Х. ЗРАЛИЕВ.

* * *

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларига амал қилган Ўртачирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг чорвадорлари чорва маҳсулотларини анча оширишга эришдилар. Мавжуд сигирларнинг ҳаммаси қўлда боқишга ўтказилган. Колхознинг чорвадорлари ўтган йили ҳарбир сигирдан 192 литрдан сут соғиб олган бўлсалар, бу йил ҳар бош сигирдан 799 литрдан сут соғиб олишга муваффақ бўлдилар. Айрим сут соғучилар, айниқса юқори кўрсаткичларга эришиб, барча колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлдилар. Илғор сут соғучи ўртоқ Ж. Генатуллина ўзига бириктирилган 10 бош соғин сигирнинг ҳарбиридан 3600 литрдан ошириб сут соғиб олди. У, «Акация» исмли сигирдан 5780 литр сут соғиб олишга эришди.

Т. ЙУЛДОШЕВ,
Р. ЯРАСОВА.

СССРнинг дипломатик ташаббуси

16 давлат Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилинди

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ X СЕССИЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 15 декабрь. (ТАСС). 14 декабрьдаги кечки мажлисда Бош Ассамблея Хавфсизлик Кенгашининг тавсиясига биноан 16 давлатни: Албания, Иордания, Ирландия, Португалия, Венгрия, Италия, Австрия, Руминия, Болгария, Финляндия, Цейлон, Непал, Ливия, Камбоджа, Лаос ва Испанияни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бош Ассамблея мажлиси Хавфсизлик Кенгаши мазкур 16 мамлакатни қабул қилиш тўғрисида Совет Иттифоқи томонидан таклиф этилган резолюцияни қабул қилганидан кейин чақирилди.

Бош Ассамблеяда Хавфсизлик Кенгашининг тавсиясини тасдиқлаш тўғрисидаги резолюция 41 делегация номидан тақдим этилди. Бу резолюция бир делегация (Куба) холис қолгани ҳолда бир овоздан қабул қилинди.

Ҳарқайси мамлакат айрим-айрим овозга қўйилганида Албанияни қабул қилишга қарши фақат Куба ва Греция вакиллари, шунингдек чанкайшичи овоз бердилар. Болгарияни, Венгрияни, Руминияни қабул қилишга қарши фақат Куба делегати ва чанкайшичи овоз берди. Беш делегация, шу жумладан АҚШ делегацияси бу мамлакатларни қабул қилиш овозга қўйилганида бетараф қолди.

Бош Ассамблея раиси Маса (Чили), 16 мамлакатнинг ҳаммаси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'золигига қабул қилинди, деб айтганида унинг бу гапи делегатлар ва мажлисда ҳозир бўлганларнинг ҳаммаси томонидан давомли қарсаклар блан кутиб олинди.

17 давлат вакиллари овоз бериш мотивлари тўғрисида сўзга чиқдилар.

Канада делегати Мартин уқтириб айтдики, 16 янги а'зони қабул қилиш масаласининг ҳал этилганлиги давлатлар ўртасидаги мавжуд англашилмовчиликлар кўпчиликнинг хоҳиши бўлган тақдирда муваффақият блан ҳал қилиниши мумкинлигини кўрсатади. Бу қарор, деди у, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳақиқатан ҳам келишиш ва англашилмовчиликларни бартараф қилиш маркази бўлиши мумкинлигини кўрсатди.

Янги Зеландия вакили Мунро сўзга чиқиб, давлатлар ўртасида бўлган сиёсий ва идеологик тафовутлар шу мамлакатларни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилмаслик учун асос бўлмаслиги лозим, деди.

Англия вакили Диксон Бирлашган Миллатлар Ташкилотига янги а'золар қабул қилинганлигини табриклаб бу янги а'золар орасида Японияниг йўқлигига ўзининг афсусланганлигини билдирди.

Югославия делегати Матес сўзга чиқиб, 16 мамлакатни қабул қилиш тўғрисидаги қарор Бош Ассамблея катта кўпчилигининг продасчни тўла равишда рўёбга чиқармаганлигини айтиб ўтди. У, Мўғулистон Халқ Республикаси ва Япония ҳам яқин келгусида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг а'золари бўлиб қолурлар, деб умид билдирди.

Совет Иттифоқи делегациясининг бошлиғи В. В. Кузнецов қуйидаги баёнотни берди:

Раис жаноблари,

бугун Бош Ассамблея Бирлашган Миллатлар Ташкилотига 16 та янги а'зо қабул этиш тўғрисида жуда муҳим қарор қабул қилди. Янги а'золар қабул қилиш масаласининг ҳал этилганлиги халқаро ҳамкорликни кенгайтириш, Бирлашган Миллатлар Ташкилотини мустаҳкамлаш ва унинг обрўйини кўтариш ишига қўшилган жиддий ҳиссадир.

Янги а'золар қабул қилиш масаласининг бу сессияда кўриб чиқилганлиги Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг а'зоси бўлган давлатларнинг катта кўпчилиги ҳал этиш пайти аллақачонлар келган бу масалани шу сессиянинг ўзида ижобий ҳал этишни ялиллик блан истаганликларини ва шунга интилганликларини кўрсатди. Бу умумий интилиш шу нарсада ўз ифодасини топдики Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилишни сўраб ариза берган 18 мамлакатни қабул қилишни тавсия этган резолюцияни 52 делегация қўллаб-қувватлади.

Устав қоидаларини қат'ий бажаришдан иборат ўз сиёсатига содиқ бўлиб келаётган Совет Иттифоқи 18 давлатни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул этишни изчиллик блан талаб қилиб келди ва талаб қилмоқда. Шунга биноан, Совет Иттифоқи Бош Ассамблеяда ҳам, шунингдек Хавфсизлик Кенгашида ҳам мазкур 18 мамлакатни қабул қилишни қувватлаб чиқди. Бироқ, Хавфсизлик Кенгашида қонунга хилоф равишда жой олиб турган чанкайшичи вето иллатганлиги натижасида 18 давлатнинг ҳаммасини қабул қилиш масаласи ҳал этилмай қолди. Бунинг натижасида Мўғулистон Халқ Республикаси бугун Бирлашган Миллатлар Ташкилотида жой олмай қолганлигига ўзимизнинг афсусланганимизни билдирамиз.

Совет ҳукумати халқаро ҳамкорликни ривожлантиришга бутун чоралар блан интилиб ва рўй берган мушкулликдан қутулиш йўлини топишни астойдил истаб, бугун Хавфсизлик Кенгашида Бирлашган Миллатлар Ташкилотига 16 давлатни қабул қилиш тўғрисида янги таклиф киритди.

Совет делегацияси бу таклифни делегацияларнинг катта кўпчилиги Хавфсизлик Кенгашида ҳам, шунингдек Бош Ассамблеяда ҳам қўллаб-қувватлаганлигини мамнуният блан қайд қилади.

Шу нарса шак-шубҳасиздирки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига 16 давлатни қабул этиш тўғрисида ҳозир қабул қилинган қарор шу давлатларнинг ҳаққоний талабларигагина мос бўлиб тушмасдан, шу блан бирга, давлатлар ўртасидаги мусобатларни яхшилаш манфаатларига ҳамда тинчликни ва халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади.

16 давлатни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'золигига қабул қилиш тўғрисидаги қарор, шунинг янги бир исботидирки, агар манфаатдор томонлар ҳамкорликка ва ҳамжиҳатликка интилсалар, бундай ҳолда қийин халқаро масалаларни ҳам қониқарли равишда ҳал қилиш мумкиндир.

Мўғулистон Халқ Республикасини ва Японияни келгуси сессияда Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилишни та'минламоқ учун биргаликда куч ва ғайрат сарфлаб тадбирлар кўрилишига умид қиламиз.

Совет Иттифоқи делегацияси номидан Ташкилотимизнинг янги а'золарини чин қалбдан қутлайман ва уларга Бирлашган Миллатлар оиласида тинчлик ва тараққиёт манфаатлари йўлида муваффақиятли иш олиб боришларини тилайман.

Совет делегацияси, янги а'золарнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ишида қатнашуви давлатлар ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш ва умумий тинчликни мустаҳкамлаш ишига ҳисса бўлиб қўшилади, деб ишонч билдиради.

Правардида янги а'золар қабул қилиш масаласини муваффақиятли ҳал этишда Бош Ассамблеямизнинг ҳурматли раиси Маса жанобларининг, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари Хаммаршельд жанобларининг, Хавфсизлик Кенгаши раиси Мунро жанобларининг, ҳолис ҳизматлар комитети раиси Белаунде жанобларининг, Канада делегацияси бошлиғи Мартин жанобларининг, Ҳиндистон делегацияси бошлиғи Менон жанобларининг, Эквадор делегацияси бошлиғи Трухильо жанобларининг куч ва ғайрат сарфлаганликларини алоҳида қайд қилиб ўтишни зарур деб ҳисоблайман.

Сиз раис жанобларига ташаккур айтаман.

Нью-Йорк вақти блан соат 23 дан 45 минут ўтганда (Москва вақти блан 15 декабрь соат 7 дан 45 минут ўтганда) Бош Ассамблеянинг мажлиси ёпилди. Бош Ассамблеянинг эндиги ялпи мажлиси 15 декабрь арталаб бўлади. Шу мажлисда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'золигига қабул қилинган 16 давлатнинг вакиллари тўла ҳуқуқли делегатлар сифатида қатнашадилар.

Гэйтскелл лейбористлар партиясининг раҳбари қилиб сайланди

ЛОНДОН, 15 декабрь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг хабар беришига кўра, Эттлининг иста'фо берганлиги муносабати блан лейбористлар партиясининг янги раҳбари сайланган. Сайловда парламент а'золари бўлган лейбористларгина қатнашганлар. Гэйтскелл учун 157 овоз, Бивен учун 70 ва Моррисон учун 40 овоз берилган. Шундай қилиб, лейбористлар партиясининг раҳбари лавозимига Хью Гэйтскелл (лейбористлар партияси миллий ижроия комитетининг ҳозирги ҳазиначиси) сайланган.

Швейцария президенти ва ҳукумат а'золари сайланди

БЕРН, 15 декабрь. (ТАСС). Бугун Швейцария парламенти ҳар иккала палатасининг қўшма мажлисида 1956 йил учун Швейцария президентини сайлаш маросими бўлди (ма'лумки, Швейцарияда президент ҳар йил сайланади). Президентликка Маркус Фельдман (деҳқонлар, ҳунармандлар ва бюргерлар партиясининг а'зоси), вице-президентликка Ганс Штройли сайланди.

Федерал кенгаш (ҳукумат) состави ҳам сайланди.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевни кузатиш маросими тўғрисида ҳинд газеталарининг ёзганлари

ДЕҲЛИ 15 декабрь. (ТАСС). Ҳиндистондаги ҳамма газеталар СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиуми А'зоси Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистондан жўнаб кетганлигига ва улар томонидан Деҳлида ўтказилган матбуот конференциясига асосий а'тиборни бермоқдалар.

Ҳамма газеталар Ҳиндистоннинг қадрдон совет меҳмонларини ғоят самимият блан чин қалбдан кузатиб қолганлигини уқтириб ўтмоқдалар, Н. А. Булганин, Н. С. Хрушчев ва Ж. Нерунинг аэродромда сўзлаган нутқларини а'лон қилиб, Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон раҳбарлари бу нутқларда икки буюк мамлакат — Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон ўртасидаги дўстликнинг ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтдилар, деб қайд қилмоқдалар. Газеталарда кузатиш маросимининг унутилмас манзараларини тасвирлаган фотографиялар босилган.

Ҳамма газеталар Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Деҳлидаги матбуот конференциясида қилган баёнотининг текстини тўла босиб чиқардилар. «Ҳиндистан стандард» газетаси ўз сарлавҳасида: мустамлакачиликнинг қолдиқлари тугатилиши лозим. Кашмирликларнинг хоҳиш-иродаси таптана қилмоқда, деб уқтириб ўтмоқда «Индиан экспресс» газетаси Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев баёноти текстини «Ҳиндрус дўстлигининг буюк аҳамияти» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди.

ПРЕЗИДЕНТ ТИТОНИНГ АДДИС-АБЕБАДА БЎЛИШИ

БЕЛГРАД, 15 декабрь. (ТАСС). ТАНЮГ агентлигининг хабар беришича, кеча Югославия Федератив Халқ Республикаси президенти Титонинг Аддис-Абебага келиши муносабати блан шаҳар марказидаги озодлик ҳайкали олдида катта митинг бўлиб ўтган. Митингда президент нутқ сўзлаган.

Тито Югославия-Эфиопия муносабатларига тўхталиб, жумладан, бундай деган: Иккала мамлакатимиз ўртасида тобора самаралироқ ҳамжиҳатлик, ҳамкорлик ва дўстлик учун мустаҳкам асос бўладиган дўстона алоқалар боғланди. Биз ўзаро ана шундай муносабатлар ўрнатиб, ҳамма қит'алардаги халқлар ўртасида тенгҳуқуқлилик, мустақиллик ва конструктив ҳамкорлик принциплари, Эфиопия ва Югославия халқлари интилаётган бу принциплар барча халқларнинг яшаши ва тинч ривожланиши учун зарур шарт эканлигини равшан тушунамиз.

Эфиопия императори Хайле Селассие Тито ва унинг ҳамроҳлари учун зиёфат берди.

Тито Хайле Селассиенинг нутқига жавоб қайтариб, Югославиянинг Эфиопия блан мавжуд дўстона алоқаларни янада кўпроқ мустаҳкамлашга интилаётганлигини айтди. Тито Югославиянинг ўз имкониятлари доирасида бошқа мамлакатларга ёрдам беришга тайёр эканлигини кўрсатиб ўтди.

Биз, деди сўнгра Тито, тинчликни мустаҳкамлаш ҳамда бутун дун'ёда конструктив ва позитив ҳамкорликни амалга ошириш учун ҳали етарлик даражада ривожланмаган мамлакатларнинг тезроқ ривожланишига ўзаро ёрдам ҳам, халқаро ёрдам ҳам бериб туриш зарур, токи ҳамма халқлар халқаро ҳамкорликнинг чинакам тенгҳуқуқли ва мустақил а'золари бўлсинлар деб ҳисоблаймиз.

ЯПОНИЯ ГРАЖДАНЛАРИНИНГ ЯНА БИР ГРУППАСИ СОВЕТ ИТТИФОҚИДАН РЕПАТРИАЦИЯ ҚИЛИНДИ

Жазо муддатларини ўтаган, амнистия қилинган ва муддатидан олдин озод қилинган япон ҳарбий асирлари ва граждан шахсларини СССР дан репатриация қилиш тўғрисида Япония Қизил Крест жамияти ҳамда СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой жамиятлари Союзи Ижроия комитети вакиллари томонидан 1953 йил ноябрь ойида имзоланган ахборотга биноан, яқинда навбатдаги группа СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой жамиятлари Союзи Ижроия комитетининг ёрдами блан СССРдан Японияга репатриация қилинган эди.

8 декабрьда «Тайсей мару» пароходида келган Япония Қизил Крести вакилларига жазо муддатларини ўтаган ёки совет суд органларининг чиқарган ажримига биноан муддатидан олдин озод қилинган 43 киши топширилди.

Японiядаги Киодо Цусин агентлигининг берган хабарига қараганда, репатриация қилинганлар 11 декабрьда Японияга етиб келганлар (ТАСС).

АНГЛИЯ УМУМ ПАЛАТАСИДА

ЛОНДОН, 15 декабрь. (ТАСС). Англия ҳукуматининг мустамлакачилик сиёсати Англия кенг халқ оммаси ўртасида ташвиш туғдираётганлиги парламентда ҳам акс этмоқда. Кеча парламентнинг лейборист а'золари Кипр ва Кения аҳолисига қарши инглиз ма'мурларининг жазо чоралари кучаяётганлиги тўғрисида мустамлакалар министрига жуда қат'ият блан бирқанча савол бердилар. Яқинда Кенияга бориб келган лейборист Барбара Касл хоним, негрлар блан рақмсиз суратда муомала қилинмоқда ва полицияга ҳаддан ташқари кенг ҳуқуқлар бериб қўйилган, деди. У ўз сўзларини ҳужжатлар блан тасдиқлаб бераолишини айтди. Ма'мурлар, деди Касл ўз сўзини давом этдириб, негрлар яшаб турган қишлоқларда хотин-қизларни кўпинча ҳафтада уч кун текинга ишлашга мажбур этмоқдалар. Шу блан бирга хотин-қизлар йўлларни ремонт қилиш каби оғир ишларга ишлатилмоқда. Мустамлакалар министри Леннокс-Бойд буни «оқлаш» учун, негр хотин-қизлари бирнеча асрлардан буён шундай ишлаб келмоқдалар, дейишдан бошқа нарсани айтаолмади.

Лейборист С. О. Дэвис Кипрда бутун-бутун коллективларга нисбатан жазо чоралари қўлланилаётганлиги, жумладан, бутун-бутун қишлоқларга коллектив равишда штрафлар солинаётганлиги ҳақидаги масалани ўртага қўйди. У бу — Малайяда фожиали оқибатларга олиб келган қабиҳ практикадир, деди. Леннокс-Бойд Кипрда мустамлакачи ма'мурлар қўлланаётган жазо чораларини оқлаб гапирди ва «хавфсизликка қарши қилинган жиноятлар» учун балоғатга етмаган болаларни калтаклаш каби чорани ҳимоя қилди. Унинг сўзи «шармандагарчилик!» деган хитоблар блан бўлинди турди. Лейборист Феннер Брокуэй, «кўп жиҳатдан Англияни эмас, балки Гитлер блан Франкони эслатаётган бу хил методларнинг қўлланилаётганлиги муносабати блан» кўпгина инглизлар ҳижолат тортмоқдалар, деди.

Лейбористлар Кипрдаги аҳвол тўғрисида ҳукуматнинг баёнот беришини талаб қилдилар.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XII да **Ҳамза**, 18/XII да кундуз **Момақалдироқ** кечқурун **Алишер Навоий.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XII да **Борис Годунов**, 18/XII да кундуз **Қизил гул** («Аленький цветочек», кечқурун **Ромео ва Жульетта.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XII да **Фарҳод ва Ширин**, 18/XII да **Азиз ва Санам.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Бугун ва ҳар куни Хитой циркининг энг кекса устаси **Ван Ю-ли** раҳбарлигида **Хитой халқ аттракциони.** Жаҳон рекордчиси **Григорий Новак гастрольлари.** Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Якшанба куни **3 марта тамоша** кўрсатилади.

«РОДИНА», «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЁШ ГВАРДИЯ» кинотеатрларида — кундуз ва кечқурун кинокомедия **Максим Перепелица.**

НАВОИЙ номли кинотеатрда — эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да **Мардлик мактаби**, кундуз соат 2 дан **Уникинчи тун.**

«ИСКРА» — сеанслар олдидан киножурналлар: 1) **Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Деҳлига келиши, 2) Деҳлида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев шарафига митинг.**

Жойларда ишлаш учун:
колонкали пармалашнинг смена пармалаш мастерлари
КЕРАК
Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 65-а уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
19 декабрьда
Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати
МУКАРРАМА ТУРҒУНБОЕВА КОНЦЕРТИ
Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Фотима Борухова**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Гавҳар Раҳимова, Муҳамаджон Мирзаев**, Ўзбекистон халқ ҳофизи **Ма'муржон Узоқовлар** қатнашади:
Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Касса кундуз соат 2 дан очилади. Билетлар сотилмоқда:

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Мактабларнинг каникул кунларида 1—январьдан 10 январьгача
Янги йил арчаси
В. Лифшиц постановкасида
«СИҲРЛИ КАЛЕНДАРЬ».
Тамошада қатнашадилар:
Литва цирк коллективи
Ўргатилган йиртқич ҳайвонлар.
Ўргатучи — Литва ССРда хизмат кўрсатган артист **А: Кличес:**
Ўргатилган маймунлар.
Ўргатучи — **В. Моляров.**
Ҳар куни 3 марта тамоша кўрсатилади. Кундузги тамошалар соат 1 ва 4 да, кечкилари — соат 8 да бошланади. Билетлар ҳозирдан сотилмоқда. Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Рангли фотоплакатларга
1956 ИЙЛ УЧУН
ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА
Йил давомида 20 плакат чиқарилади.
Плакатларда ўзбек халқининг республика халқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида партиямиз томонидан берилган директиваларни муваффақиятли бажариш учун олиб бораётган ураши кўрсатилади.
Ўзбекистон саноатига бағишланган плакатларда оғир индустриянинг муваффақиятлари, рационализаторлар ва ихтиро'чилар, фабрика, завод ва янги қурилишларнинг илғорлари тасвирланади.
Республиканинг қишлоқ хўжалиги, айниқса унинг асосий тормоғи бўлган пахтачилик: «Қардош республикалар пахтакорларининг мусобақаси», «Янги яхши МТС — Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси», «Миллионер колхозда» деган ва ўндан бошқа темалардаги плакатларда кўрсатилади.
Плакатларнинг анча қисми республика маданият ва фанининг ютуқларига: колхоз клуби, спортнинг ривожланиши, халқ хўжалигида атом қувватининг қўлланиши, мактаблардаги политехнизация ва бошқа темаларга бағишланади.
Плакатлар бирйўла ўзбек ва рус тилларида чиқади.
Обуна почта ва «Союзпечать» бўлимларида қабул қилинади.
«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти:

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132. Секретарият — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 69802. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр, № А — 1672.